د کان کیندنې تړون

د افغانستان اسلامي امارت د کانونو او پټرولیم وزارت

او

د همگر ایان غرب د کانونو د استخراج شرکت

ترمنځ

د هرات ولایت د پښتون زرغون ساحې د اوسپنې پروژې په اړه

نېټه: / /۱۴۰۲ هـ.ش | / /۱۴۴۵هـ.ق

IR DO3-236 AF

لیکلړ

جزنيات.... 1
مقدمه...... 1
منل شوي اصطلاحات 2
1 تعريفونه.. 2
2 د نافذه قوانينو ارجحيت؛ ظرفيت او اداره... 7
لومړی برخه: د ترون موده او د جوازونو ورکول.. 8
3 د ترون ثبت او خپرول. 8
4 د اكتشافي جواز وركول 8
5 د استخراج د جواز وركړه... 9
6 د جواز ساحه 10
دويمه برخه: د پلانونو وراندي كول او منظوري... 11
7 عمومي پلانونه... 11
پيشنهادي پلانونه 11
8 د پلانونو منظوري...... 11
9 د منظور شويو پلانونو بدلول 12
10 د اكتشاف جواز كي ژمنه شوي حقوق 12
11 د استخراج په جواز كي ژمنه شوي حقوق.. 13
څلورمه برخه: د جواز شرطونه 13
12 د اكتشافي جواز شرطونه 13
13 د استخراجي جواز شرطونه....... 14
پنځمه برخه: مالي موضوعات 14
14 د ځمكي د سطحي كرايه.. 14
15 فيسونه... 14
16 حق الامتياز (رويالتي)... 14
د حق الامتياز مكلفيتونه 14
18 گمركي محصولات..... 15
19 تاديات... 15
20 د بهرني پولي واحد (كرنسي) تاديه او موجوديت 16
21 مالي راپور وركونه او محاسبه....... 16
22. د منرالي فعاليتونو عمومي كرندود.. 17
24. بيمه (تكافل).. 17
25 چاپيريال ساتنه 18
26 كاركران.. 18
27 روغتيا او خونديتوب..... 18

IR D03-236 AF

28 د کورني امنیت 18

29 د محلي ګټو او د ټولنې د پراختیا پلان 20

30 عامه کارونه 20

31 د زیربنا جوړول 21

32 لرغوني او فرهنګي آثار 21

33 د نهایي محصول خرڅلاو او صادرات 22

بازارموندنه، خرڅلاو او صادرات په عمومي دول 22

34 راپور ورکونه 23

35 د اسنادو ساتل 23

36 تفتیش 24

اتمه برخه: نیابت او ضمانتونه 24

37 د ترون لرونکي نیابت او ضمانتونه 24

38 د وزارت نیابت او تضمینونه 26

نهمه برخه: مالي داو، متابعت او اجراآت 26

39 د رسمي هدایتونو رعایت 26

40 د اجرا ضمانتونه 27

41 د چاپېریال ساتنې ضمانتونه 27

42 غرامت 28

43 د مسئولیت حدود 28

45 د ترون د فسخې آثار 29

46 د جواز د مودې د پوره کېدو، انصراف یا لغوه کېدو آثار 30

47 ګډې حل لارې 31

لسمه برخه: فرعي قراردادونه او معاملې 31

48 فرعي قرارداد 31

49 د مدیریت بدلون 32

50 د حقونو او مکلفیتونو پر لېږد محدودیتونه 32

یوولسه برخه: عمومي حکمونه 33

51 د وزارت له خوا داو 33

52 غیر مترقبه پېښې (فورس ماژور) 34

53 د اختلافونو حل 36

54 محرمانه معلومات 37

55 خبرتیاوې 38

56 متفرقه حکمونه 38

لومړی جدول: اکتشافي جواز 40

لومړی برخه: مقدم شرطونه 40

دویمه برخه: د جواز اضافي شرطونه (د کانونو نافذه قانون) 40

دریمه برخه: د جواز ساحه 41

دویم جدول: استخراجي جواز 42

لومړۍ برخه: د جواز اضافي شرطونه (د کانونو نافذه قانون) 42

دریم جدول: زېربنا او عامه کارونه 43

لومړۍ برخه: زېربنا .... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

دویمه برخه: عامه کارونه .... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

څلورم جدول: خانګړي شرایط .... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

لومړۍ شمېره ضمیمه: د استخراج منظور شوی پلان 46

جزئيات

نېټه: (/   ۱۴۰۲/ هـ.ش | /   /۱۴۴۵هـ.ق   )

لوري:

تړون ورکوونکی:

نوم ا.ا.ا د کانونو او پټرولیم وزارت

پته د مکروریان څلورلاری کابل

برېښنالیک

تړون لرونکی:

نوم **[د همګرایان غرب د کانونو استخراج شرکت]**

پته [د ګوهرشاد بېګم سړک هرات ښار، افغانستان]

برېښنالیک [hamgarayangharb23@gmail.com]

مقدمه

أ. د کانونو او پټرولیم وزارت له خوا د منبع واحد په توګه، تړون لرونکي ته د دغه تړون ورکړه په لاندې ډول ترسره شوې ده:

1. دغه پروژه د افغانستان اسلامي امارت د اقتصادي معاونیت د ۱۴۴۴/۰۶/۲۱ نېټې ۲۰۹۴ ګڼې پرېکړې په اساس تصویب شوې ده.

ب. دا تړون د کان کیندنې تړون لرونکي ته د اکتشاف د جواز او د استخراجي جواز د لومړیتوب حق ورکوي.

ت. دغه تړون د دواړه لوریو د لاسلیک سره سم د ثبت او نشر څخه وروسته د اجرا پړاو ته داخلېږي او د کانونو او پټرولیم وزارت یې مدیریت کوي.

ث. دا تړون د عامه ګټو په موخه لاسلیک شوی او د کانونو او پټرولیم وزارت یې د خپرېدو حق لري.

IR D03-236 AF

منل شوي اصطلاحات

1 **تعریفونه**

1.1 په دغه ترون کې کارول شوي اصطلاحات لاندې معناوي لري:

د محاسبي معیارونه: د نړیوال مالي راپور ورکوني سیستم (IFRS) معیارونه او اصول.

عمل: د یوې کړنې، شخړې، دعوا، غوښتنې، څېړنې، پوښتنې، قانوني تعقیب، حقوقي دعوا، منځګړیتوب یا د شخړې حل.

زیانمن لوری: د دې اصطلاح معنی په53.3 فقره کې شرح شوې ده؛

افغانۍ: د افغانستان رسمي پولي واحد.

تصدي: د عامه ساتنې تصدي یا بله بدیله اداره چې د کورنیو چارو وزارت له خوا تاسیس شوې او په افغانستان کې د پلې کېدونکو پروژو لپاره داخلي امنیت تامینوي.

نافذه قوانین: په اړونده برخه کې د تصویب شویو قوانینو په معنا دی چې ښايي وخت پروخت تعدیل شي، او د شک د مخنیوي لپاره لاندې قوانین پکې شاملېږي:

د کانونو قانون، مقرري، لارښووني، د استملاک قانون، د ګمرکاتو قانون، د چاپېریال ساتنې قانون، پر عایداتو د مالیاتو قانون، د کار قانون، د خصوصي پانګونې قانون؛ او په دې برخه کې د تطبیق وړ نور نافذه تقنیني سندونه.

منظوري: د نافذه قوانینو له حکم سره سم له یوه با صلاحیته مقام څخه د تائید، رضایت، صلاحیت، ثبت، تصدیق ، جواز، یا معافیت ترلاسه کول.

د منظورۍ باصلاحیته مرجع:

(الف) د تولنې د پراختیا پلان، د روغتیا او خوندیتوب پلان، د پروسس پلان او د محلي ګټو د پلان په برخه کې، وزارت؛

(ب) د چاپېریال ساتنې د مدیریت پلان په برخه کې، د چاپېریال ساتنې ملي اداره (NEPA)؛ او

(ت) د کورنې امنیت پلان په برخه کې، د عامه ساتنې تصدي.

د ټولنې د پراختیا منظور شوی پلان: هغه پلان چې د ټولنې د پراختیا په هدف د ترون لرونکي لخوا وزارت ته وړاندې شوی او د وزارت لخوا منظور شوی دی.

منظور شوي سندونه: د ټولنې د پراختیا، کورنې امنیت، چاپېریال ساتنې د مدیریت، اکتشاف، روغتیا او خوندیتوب، د سیمه ایزو ګټو منظور شوي پلانونه او یا د کان کیندنې منظور شوی پروپوزل؛

د داخلي امنیت منظور شوی پلان: د داخلي امنیت پلان چې د وزارت له خوا منظور شوی وي.

د چاپېریال ساتنې د مدیریت منظور شوی پلان: د چاپېریال ساتنې د مدیریت پلان چې د چاپېریال ساتنې ملي اداري له خوا منظور شوی وي.

د اکتشاف منظور شوی پروګرام: د اکتشاف هغه پلان چې د دې ترون په 1 ضمیمه کې تشریح شوی.

د روغتیا او خوندیتوب منظور شوی پلان: د روغتیا او خوندیتوب پلان چې د وزارت له خوا منظور شوی وي.

د سیمه ییزو ګټو منظور شوی پلان: د سیمه ییزو ګټو پلان چې د وزارت له خوا منظور شوی وي.

د کان کیندنې منظور شوی پروپوزل: د کان کیندنې هغه پروپوزل چې د اقتصادي کمېسیون له خوا منظور شوی وي.

منظور شوی پلان:

(الف) د اکتشافي جواز په صورت کې، د چاپېریال ساتنې د مدیریت منظور شوی پلان، د روغتیا او خوندیتوب منظور شوی پلان، د محلي ګټې منظور شوی پلان او د کورنې امنیت منظور شوی پلان؛ یا

(ب) د استخراجي جواز په صورت کې، د ټولنې د پراختیا منظور شوی پلان، د چاپېریال ساتنې د مدیریت منظور شوی پلان، د روغتیا او خوندیتوب منظور شوی پلان، د محلي ګټې منظور شوی پلان، د پروسس منظور شوی پلان او د کورنې امنیت منظور شوی پلان .

IR D03-236 AF

با صلاحیته مرجع: هره امارتي، نیمه امارتي، اداري، مالي یا قضایي ارګان، څانګه، کمیسیون، مقام، محکمه، اداره یا بل هر هغه بنسټ، او د شک د مخنیوي لپاره، خپله وزارت هم په کې شاملېږي.

د تړون لرونکي اسناد: ټول هغه اسناد چې د تړون لرونکي لخوا وزارت ته سپارل شوي، چې لاندې اسناد پکې شامل دي:

الف د تړون لرونکي لاندې پیشنهادي پلانونه:

(1) د اکتشاف پلان؛

(2) د چاپېریال ساتنې د مدیریت پلان؛

(3) د محلي ګټو پلان؛

(4) د روغتیا او خوندیتوب پلان؛

(5) د کورني امنیت پلان؛

(6) استخراجي پلان؛

(7) د تولنې د پراختیا پلان؛ او

(8) د پروسس پلان.

(ب) د ارزونې پروسې په جریان کې د تړون لرونکي لخوا چمتو شوي نور معلومات (مهمه نه ده چې دغه ډول معلومات وزارت غوښتي وي یا نه)؛

مرکزي بانک: د افغانستان بانک.

تړون: د کان کیندنې همدا تړون.

تړون لرونکی: [همګرایان غرب د کانونو د استخراج شرکت]؛

د تړون لرونکي تضمینونه: د دغه تړون د 37.1 ماده کې ذکر شوي نیابت او تضمینونه.

د تړون موده: هغه موده چې په 3.2 فقره کې شرحه شوې ده.

مقدم شرایط: هغه شرطونه چې د دې تړون د (1) جدول په لومړی برخه کې شرحه شوي دي.

محرم معلومات: لاندې معلومات چې د افشا کوونکي اړخ یا د هغه د استازو له لوري ترلاسه کووونکي یا د هغه استازو ته، که په هره بڼه وي، افشا کړي:

(أ) هغه معلومات چې د نافذه قوانینو له مخې محرم دي.

(ب) شخصي موضوعات، د کارکوونکو روغتیایي ریکارډونه، یا د کارکوونکو او نورو کسانو سندونه او معلومات، او نور موضوعات چې د اشخاصو محرمیت پهکې شامل وي.

(ت) د تجهیزاتو، د پروسې نوښتونو، امنیتي یا سوداګریزو رازونو په اړه محرم تخنیکي یا ملکیتي معلومات.

(ث) د حقوقي سلاکارانو د سلا مشورې په ګډون محرم حقوقي موضوعات؛

(ج) د کان کیندنې اړوند معلومات؛

(ح) د تړون لرونکي د معنوي مالکیت حق چې په پروژه پورې تړاو لري؛ یا

خو هغه معلومات نه پکې شاملېږي چې:

(خ) لاسته راوړونکی لوری اړ وي چې د افغانستان نافذه قوانینو سره سم یې خپاره یا په عامه توګه وړاندې کړي؛

IR D03-236 AF

(د) چي د عامه شتمنيو برخه وي او يا يې يوه برخه وبلل شي، په دې شرط چې د دغه تړون د نقض کېدو او يا د افشا کوونکي لوري او يا د هغوی د استازو په امانت کې د خيانت لامل نه شي.

(ذ) چي ترلاسه کوونکی لوری ثابته کړي چې د معلوماتو افشا کولو پر مهال افشا کوونکی لوری خبر و (خو دا چي ياد معلومات د افشا کوونکي لوري يا د هغوی د استازو د امانت ساتلو د اصل د نقض له امله نه وي)؛ او يا دا

(ر) چي ترلاسه کوونکي لوري دا معلومات له افشا کوونکي لوري پرته له بلې سرچينې ترلاسه کړي وي او ياده سرچينه د معلوماتو د افشا صلاحيت ولري.

د ګمرکونو نافذه قوانين: د افغانستان اسلامي امارت د مالیي وزارت د ګمرکاتو قوانين.

افشاء کوونکی لوری: هغه لوری چې په مستقيمه توګه يا د خپلو استازو له لارې محرم معلومات افشا کوي.

امريکايي ډالر (USD): د امريکا د متحده ايالتونو رسمي پولي واحد.

د اجرا نېټه: تر ټولو وروستۍ هغه نېټه ده په کومه چې د کان کيندني تړون د ټولو لورو له خوا لاسليک، ثبت او د کانونو نافذه قانون پربنسټ خپور شي.

د پای نېټه: د مقدمو شرايطو سره په برخه کې، هغه نېټه ده چې د لومړي (۱) جدول په لومړی برخه کې د مقدمو شرايطو لپاره ټاکل شوې ده.

د تقصير موارد: هغه موارد چې په 44 ماده کې بيان شوي دي.

د تبادلې نرخ: هغه نرخ چې په ټاکلې نېټه د راکړې ورکړې لپاره ټاکل شوی وي.

د استخراج جواز: هغه جواز چې د کانونو نافذه قانون له حکم سره سم تړون لرونکي ته ورکول کېږي چې د جواز په ساحه کې ورته د فعاليت اجازه ورکوي.

د اکتشاف جواز: هغه جواز چې د کانونونافذه قانون حکم سره سم تړون لرونکي ته ورکول کېږي چې د جواز په ساحه کې ورته د اوسپنې د اکتشاف اجازه ورکوي.

د استملاک مرجع: د دې اصطلاح معنا د استملاک په نافذه قانون کې شرح شوې ده.

مالي کال: دولس مياشتنی دوره چې د هر هجري شمسي کال د حمل مياشتې په لومړی نېټه پيل او د حوت مياشتې په ۲۹ نېټه پای ته رسېږي.

غير مترقبه پېښې (فورس ماژور): معنی يې په 53.1 ماده کې بيان شوې ده.

د مالي راپور ورکونې نړيوال معيارونه چې د محاسبې د نړيوالو معيارونو د بورډ له خوا خپرېږي.

پر عايداتو د مالياتو قانون: پرعايداتو د مالياتو نافذه قانون

غير مستقيم زيان: هر هغه غير مستقيم زيان يا خساره او يا هم د ځينو فعاليتونو په نتيجه کې رامنځته شوی زيان يا خساره که په هره بڼه پېښ شوی وي او لاندې ټکي په کې شاملېږي:

أ) د استفادې (پېشبيني شوې استفادې)، توليد، ګټې، عايد، کاروبار يا سپما زيان ؛ او

ب) هغه زيان چې د سوداګريزې يا کاروباري اختلال له امله رامنځته شوی وي،

ولو که غير مستقيم زيان د وړاندوېينې وړ وي يا نه وي.

فکري مالکيت: د اختراع، د کاروني وړ موډل، د نشر حق (د راتلونکي نشر د حق په ګډون)، سوداګريز نښان، لوګو او د ډيزاين نښو، خدماتي نښو، سوداګريزو نومونو، براند نومونو، ډيزاينونو، سوداګريزو رازونو، د ډومېن نومونو، د نړيوالې شبکې (world wide web) سره د نورو ترلو نومونو، انټرنېټي پتې،

د حقونو په ګډون د فکري ماالکيت د حقونو په معنا دی چې د انفاذ له نېټې مخکې يا وروسته رامنځته کېږي او ټول غوښتنليکونه او حقونه په کې شاملېږي چې د دې ډول فکري مالکيت د ثبتولو لپاره کارول کېږي.

د افلاس حالات: د تړون د يوه لوري په اړه له لاندې مواردو څخه د يو يا څو مواردو رامنځته کېدو ته وايي:

أ) دا د هر نافذه قانون د اهدافو لپاره دی ؛
   (۱) چې پر وخت خپل پورونه ادا نه شي کړای ؛ يا
   (۲) له افلاس سره مخ وي؛
ب) ټول پورونه يا د پورونو يوه برخه تاديه توقف، تعليق يا د هغه د توقف کولو ګواښ وکړي؛
ج) د پور ورکوونکو د غونډې رابلل او دايرول؛
د) هر هغه عمل ترسره کول چې د افلاس سبب شي؛
ه) کله چې د د هغه د جايداد د مصادرې غوښتنليک وړاندې او يا يې په اړه حکم صادر شي ؛
و) د يوې قانوني وجيبې په سرته رسولو کې پاتې راشي ؛
ز) د يو داسې ګام اخيستل چې په يوه ناسم وضعيت منتج شي ؛
ح) د يو داسې ګام اخيستل چې ترلاسه کوونکی، اخيستونکی او مدير، رييس، د تصفيې مدير يا موقتي د تصفيې مدير د همدغه يا يې کومې بلې شتمنۍ لپاره ګومارل شوی وي، ورته کومه ګمارنه ترسره شي؛
ط) کله چې د ټولو يا يو شمېر پور ورکوونکو د ګټو لپاره هر ډول تړون، جوړښت يا ترتيب ته داخل شي؛ يا
ي) نور هغه اعمال چې د قانون يا د صلاحيت په يوه محدوده کې پيښېږي چې د پورته توضيحاتو له يو مورد سره ورته وي يا ورته اغېزې ولري؛

د کار قانون: د کار نافذه قانون څخه عبارت دی؛

جواز: د کان د اکتشاف يا د کان د استخراج جواز (هر يو چې د استفادې وړ وي)

د جواز ساحه په لاندې معنا ده:

(الف) د اکتشافي جواز په اړه، هغه ځمکه چې وخت په وخت د اکتشافي جواز موضوع جوړوي؛ او

(ب) د استخراج د جواز په اړه، هغه ځمکه چې وخت په وخت د استخراج د جواز موضوع وي؛

د جواز د پای نېټه: د جواز په اړه له لاندې مواردو څخه هر هغه څه چې لومړی رامنځته شي:

أ) د جواز د وخت د ختمېدو نېټه؛

ب) له جواز څخه (يا يې يوې برخې څخه) د انصراف يا لاس اخيستو يا پرېښودو نېټه؛ او

ج) د کانونو قانون له مخې د جواز د لغوې نېټه؛

زيان: ټول زيانونه، خسارات، مصارف او لګښتونه؛

د کانونو نافذه قانون : د کانونو قانون چې کېدای شي وخت په وخت تعديل شي؛

د کان کيندنې معلومات: ټول هغه معلومات او اطلاعات چې په جوازونو پورې يا د جواز ساحه کې په کوم منرال پورې اړه ولري.

وزارت: د افغانستان د کانونو او پټروليم وزارت په معنا دی.

بل لوری: په لاندې معنا دی:

أ) که چېرې د کان کيندنې تړون لرونکی زيانمن شوی لوری وي، نو وزارت بالمقابل لوری بلل کېږي؛ يا

ب) که چېرې وزارت زيانمن شوی لوری وي، د کان کيندنې تړون لرونکی بل لوری بلل کېږي؛

د خصوصي پانګونې قانون: د خصوصي پانګونې نافذه قانون.

پروژه: په لوی مقياس د کان کيندنې پروژه ده چې له دې تړون سره سم د کان کيندنې د تړون لرونکي له خوا د جواز په ساحه کې پلې کېږي.

وراندي شوی (پېشنهادي) پلان: د تړون لړونکي له لاندي پېشنهادي پلانونو څخه عبارت دي:

أ) د چاپېريال ساتني د مديريت پلان؛

ب) د محلي کټو پلان؛

ج) د روغتيا او خونديتوب پلان؛

د) د ټولني پراختيا پلان،

ه) ه) د کورني امنيت پلان

و) و) د اکتشاف پلان

ز) د استخراج پلان

ح) د پروسس پلان، او

د شک د مخنيوي لپاره، د ۹مي مادي پربنسټ د يوه منظور شوي پلان هر ډول پېشنهادي بديل پکي شامليږي.

عامه کارونه: هغه کارونه چي د دي تړون د درېيم جدول په دويمه برخه کي ذکر شوي دي.

د کان کيندني صنعت واجد شرايط ماليه ورکوونکی: نسبت يي هغي اصطلاح ته کېږي چي پر عايداتو د ماليات په قانون کي تشريح شوي ده.

ترلاسه کوونکی لوری: هغه لوری دی چي محرم معلومات (په مستقيم ډول او يا هم د خپلو استازو په وسيله تر لاسه کوي).

نافذه مقرره: د کانونو نافذه مقرره چي کېدای شي وخت پر وخت د تعديل وړ وي.

اړوند لوری: د يو حقوقي شخصيت په اړه هر هغه شخص ته ويل کېږي، چي د يوه يا څو منځګړو په وسيله عمده مالک وي، يا په دي حقوقي اداره کي په مستقيم او يا غير مستقيم ډول د مشارکت عمده برخه لري.

د يوه لوري استازی په لاندي معنا دی:

أ) له هغه لوري سره اړوند يو لوری؛ او

ب) آمر، رئيس، کارکوونکی، استازی، مفتش، مشاور، شريک، ګډ پانګوال، يا د هغه لوري قراردادي يا د هغه لوري اړوند لوری؛

اړينه بيمه (تکافل): بيمه (تکافل) چي د اسلامي شريعت او نافذه قوانينو لخوا اړينه بلل شوې وي.

د بيا مېشتېدني کمېټه: هغه کمېټه ده چي د استملاک په برخه کي د استملاک نافذه قانون سره سم جوړيږي.

د بيا مېشتېدني د پروژې د تطبيق پلان: معنا يي د بيا ميشتيدني د کميټي لخوا د استملاک نافذه قانون سره سم د هغو اشخاصو د بيا ميشتيدني لپاره چمتو شوی پلان دی چي ځمکه يي د عامه ګټو لپاره استملاک شوي وي.

ځانګړي شرايط: معنا هغه خاص شرايط چي په څلورم جدول کي ذکر شوي دي.

د وزارت تضمينونه: هغه تضمينونه او ژمني چي په 38.1 ماده کي روښانه شوي دي.

د مالياتو نافذه قوانين: د مالياتو په اړه ټول نافذه قوانين (د ګمرکاتو نافذه قانون او پر عايد د مالياتو نافذه قانون په ګډون).

درېيم لوری(ثالث لوری): د کان کېندني د قراردادي او يا هم د هغه اړوند لوري څخه پرته بل لوری.

تضمين: د کان کيندني د قراردادي تضمين ؛ او

تفسير

1.2 د دغه تړون په تفسير کي لاندي موارد شامليږي، مګر دا چي محتويات يي بل ډول ايجاب وکړي:

1.2.1 عنوانونه يوازې د آسانتيا په خاطر ځای پر ځای کېږي او د دغه تړون د محتوياتو پر تشريح کوم اغيز نه لري.

H
IR DO3-236 AF

1.2.2 د شخص په اصطلاح کې هر فرد، شرکت، کمپنی، موسسه، حکومت، امارت یا د امارت اداره یا یوه ټولنه، اړونده مرجع، ګډه پانګونه، د مشارکت کنسرشیوم (ولو که بېل حقوقي شخصیتونه ولري او یا یې و نه لري) شاملېږي.

1.2.3 که یوې کلیمې یا عبارت ته یوه مشخصه معنی ورکړل شوې وي، د دغه کلیمې یا عبارت راتلل د بحث په بله برخه کې، یا یې بله ګرامري بڼه ورته معنا لري.

1.2.4 یوه کلیمه چې مفرد ښيي، د هغه کلیمې جمع هم ښيي او یوه کلیمه چې جمع ښيي، د همدغې کلیمې مفرد هم ښيي.

1.2.5 هر جنسیت ته اشاره د هغه بل جنسیت هم ښيي.

1.2.6 د 'شامل' یا 'شاملېږي' کلیمې ته مراجعه پرته له کوم محدودیت څخه تعبیر کېږي.

1.2.7 د تړون یوه لوري، بند، جدول او یا ضمیمې ته اشاره، د دغه تړون یوه لوري، بند، جدول او یا هم ضمیمې ته اشاره ده.

1.2.8 یوه لوري، یو سند یا هوکړه لیک ته (ددې تړون په شمول) په اشاره کې، د هغه لوري د کار اجرا کوونکي، مدیران، ځایناستي او مجاز استازی شاملېږي، په شمول د هر هغه کس چې تبدیل شوی وي.

1.2.9 یوه سند یا هوکړه لیک ته اشاره (د دغه تړون په ګډون) هغه سند یا هوکړه لیک ښيي چې وخت پر وخت تعدیل شوی، نوی شوی، ضمیمه شوی او یا عوض شوی وي.

1.2.10 جدولونه او ضمیمې د دغه تړون برخه جوړوي.

1.2.11 په تضمینونو کې تناقض او یا هم د تړون نقض ته له اشارې څخه موخه هغه تضمینونه دي چې واقعي، بشپړ او یا صحیح نه وي، یا هم ګمراه کوونکي او خطا ایستونکي وي؛ او

1.2.12 د کان کیندنې د دغه تړون هیڅ حکم باید د بل لوري په زیان له دې کبله تعبیر نه شي، چې ګویا نوموړی طرف د دې تړون د اوسېنېدې د ترتیب یا په دې تړون کې د کوم حکم د درج کولو مسئولیت درلود.

کاري ورځې او د وخت محاسبې ته اشاره

1.3 په دغه تړون کې هدف په لاندې ډول دی، مګر دا چې محتویاتو کې په بل ډول روښانه شوې وي:

1.3.1 له ورځې څخه موخه د وخت هغه موده ده چې په نیمه شپه کې پیلېږي او ۲۴ ساعته وروسته پای ته رسېږي.

1.3.2 د ورځې له وخت څخه موخه د کابل، افغانستان وخت دی.

1.3.3 له کاري ورځې څخه موخه د اونۍ ټولې ورځې شاملېږي، پرته له جمعې او عمومي رخصتیو، په کومو کې چې بانکونه د عمومي کاروبارونو لپاره په کابل، افغانستان کې پرانیستي وي.

1.3.4 له 'میاشتې' څخه موخه د هجري شمسي جنتری میاشت او له 'کال' څخه موخه هجري شمسي کال دی؛

1.3.5 که د یوه فعالیت یا یوې پېښې ورځ یا د وخت یوه موده له یوې ټاکلې نېټې یا ورځې څخه مشخصه شوې وي، دغه ورځ په محاسبه کې نه شمېرل کېږي؛ او

1.3.6 که د دغه تړون پر اساس د دغه تړون د کوم فعالیت د ترسره کېدو ورځ، کاري ورځ نه وي، نو ورځ راتلونکې کاري ورځ تفسیر کېږي او فعالیت باید په راتلونکې کاري ورځ ترسره شي.

غوره هڅې

1.4 دواړه لوري باید د قرارداد په عملي کولو کې پوره او غوره هڅې وکړي.

2 د نافذه قوانینو ارجحیت؛ ظرفیت او اداره

ارجحیت

IR DO3-236 AF

2.1 که چېرې د لاندې نافذه قوانینو او اسنادو:
2.1.1 د کانونو نافذه قانون؛
2.1.2 د دې تړون؛
2.1.3 د هر جواز شرایط؛ او
2.1.4 نورو مصدقه اسنادو،
ترمنځ تناقض یا ټکر موجود وي، نو په دې صورت کې، پورتنیو اسنادو ته په ترتیب سره مراجعه کېږي.

ظرفیت او استازې اداره

2.2 د کانونو او پټرولیم وزارت د تړون ورکوونکې په حیث دغه تړون لاسلیک کوي ؛ او
2.3 د دې تړون لرونکی مني چې وزارت ددې تړون په وسیله خپل اړونده حقوق اعمال او د دغه تړون له مخې خپل مکلفیتونه ترسره کړي.

لومړۍ برخه: د تړون موده او د جوازونو ورکول

3 د تړون ثبت او خپرول

3.1 وزارت مکلف دی چې د تړون تر لاسلیک وروسته به، په ۱۰ کاري ورځو کې:
3.1.1 د کانونو د نافذه قانون او مقررې سره سم دغه تړون په رسمي دفتر کې ثبتوي؛ او
3.1.2 وزارت \د دغه تړون یوه نسخه او د تړون لرونکي د ذینفع مالکینو جزییات خپروي.
3.1.3 یو داسې لیکلی حکم به صادروي چې پربنسټ یې تړون لرونکی د تړون د لومړي جدول په دریمه برخه کې مشخصه شوي خمکې ته لاسرسی وموميي، خو تر هغه بریده چې نوموړې خمکه د 7.1.2 مادې د حکمونو مطابق د هر پیشنهادي پلان د نهایي کولو لپاره اړینه وي، مشروط پر دې چې تړون لرونکی به د جواز تر ورکړې پورې د ساحوي کار د اختلال اجازه نه لري.

موده

3.2.1 دغه تړون د اجرا نېټې څخه پیلېږي او په لاندې مواردو کې چې هر یو یې لومړی واقع شو، پر اساس یې تړون پای ته رسېږي:
3.2.1.1 هغه نېټه چې پر اساس یې دغه تړون د 4.8، 44.2 او 53.10 مادو د حکمونو په پام کې نیولو سره، فسخه شي؛ او
3.2.1.2 هغه نېټه چې:
3.2.1.3 کله اړخونه په لیکلې ډول د دغه تړون د فسخې په اړه هوکړه وکړي؛ او
3.2.1.4 فسخه د وزارت په سپارښتنه د اقتصادي کمېسیون له خوا منظور شي.

4 د اکتشافي جواز ورکول

د اکتشافي جواز د حسن اجراء ضمانت

4.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د تړون د اجرا تر نېټې وروسته د ۲۰ کاري ورځو په جریان کې په اکتشافي پلان کې د شویو ژمنو لپاره د ضمانت په توګه وزارت ته د حسن اجرا ضمانت وړاندې کړي. (دا په هغه صورت کې چې د اجرا ضمانت د تړون د اجرا تر نېټې مخکې وزارت ته نه وي وړاندې شوی.)
4.2 تړون لرونکی مني چې وزارت ته د اجرا ضمانت په وړاندې کولو کې پاتې راتلل، د تقصیر یو مورد ګڼل کېږي.

مقدم شرایط

4.3 مقدم شرطونه چې په لومړي (۱) جدول کې وړاندې شوي دي، یوازې د وزارت د منفعت لپاره دي او یوازې د یوې لیکلې خبرتیا له لارې د وزارت له خوا د تړون لرونکي لپاره معاف کېدای شي.
4.4 هر لوری باید پوره هڅې وکړي څو دا ډاډ رامنځته شي چې څومره ژر چې شوني وي، د اجرا له نیټې وروسته یا د پای نېټې پرمهال یا له هغې مخکې مقدم شرایط پر ځای کړي.

4.5 یو لوری باید سملاسي:

IR DO3-236 AF

4.5.1 ځومره ژر چې شوني وي، بل ته د مقدمو شرطونو د پلي کېدو یا نه پلي کېدو په اړه په لیکلي بڼه خبر ورکړي.

4.5.2 د تړون نورو لوریو ته مرستندویه او مصدقه اسناد وړاندي کړي، تر څو د هغو له مخې ډاډ حاصل شي چې مقدم شرطونه پلي شوي او یا هم د پلي کېدو وړ نه دي.

4.6 د تړون هر لوری کولی شي چې د 4.7 مادې پر بنسټ د تړون بل لوري ته د لیکلي خبرتیا په لېږلو سره تړون په لاندې مواردو کې فسخ کړي:

4.6.1 کله چې یو مقدم شرط پوره نه شي او د 4.3 مادې پر اساس نوموړی مقدم شرط د موضوع تر پېښېدو یا د کومې بلې قضیې یا حالت تر رامنځته کېدو وروسته، چې د مقدم شرطونو د پر ځای ځنډ ګرځېدلي وي، د ۳۵ کاري ورځو په جریان کې معاف شوی نه وي؛

4.6.2 کله چې یو لوری د یو مقدم شرط له پوره کېدو څخه راضي نه وي یا هم نوموړی شرط د 4.3 مادې پر اساس د تړون د پای نېټې سره سم یا تر هغه مخکې معاف شوی نه وي.

4.7 وزارت نه شي کولی چې د 4.6 مادې پر بنسټ دغه تړون فسخ کړي، مګر دا چې:

4.7.1 وزارت د 4.4 او 4.5 بندونو پر اساس خپل مکلفیتونه ترسره کړي وي؛ او

4.7.2 د فسخې پېشنهاد وزارت تر سپارښتنې وروسته د اقتصادي کمېسیون له خوا منظور شوی وي.

4.8 که چېرې دا تړون د 4.6 مادې پر بنسټ فسخه کړای شي، 47 ماده پلي کېږي.

د اکتشافي جواز ورکړه

4.9 وزارت مکلف باید څومره ژر چې شوني وي، د اکتشافي پلان تر منظورۍ وروسته تړون لرونکي ته د اکتشاف جواز د ۱۵ کاري ورځو په جریان کې ورکړي.

4.10 وزارت د اکتشافي جواز تر صدور وروسته د لسو (۱۰) کاري ورځو په جریان کې لاندې چارې سرته رسوي:

4.10.1 د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم د اکتشاف جواز به په رسمي دفتر کې ثبتوي؛ او

4.10.2 د کانونو نافذه قانون او مقررې پر اساس به د اکتشاف جواز یوه کاپي خپروي.

5 د استخراج د جواز ورکړه

د لومړیتوب حق

5.1 د تړون د مودې په جریان کې، تړون لرونکی د اکتشافي جواز د ساحې د ټولې یا یوې برخې لپاره د استخراج د یو یا څو جوازونو د ترلاسه کولو په برخه کې د لومړیتوب حق درلودلی شي.

د استخراج جواز لپاره غوښتنه

5.2 تړون لرونکی کولی شي چې له هغو اړینو اسنادو سره یو ځای چې د کانونو نافذه قانون او مقررې لازم ګڼلي وي، د استخراج د جواز د ترلاسه کولو لپاره وزارت ته په هغه بڼه غوښتنلیک وسپاري چې په نافذه مقرره کې بیان شوی ده.

5.3 د شک د مخنیوي په خاطر، د چاپېریال ساتنې د مدیریت پلان، د ټولنې د پراختیا پلان، د کورنۍ امنیت پلان، د محلي ګټې پلان او د روغتیا او خوندیتوب پلان چې د 5.2 مادې له حکمونو سره سم وړاندې شوی وي، ښایي چې په هماغه بڼه وي او یا هم ښایي بدل شوی وي، چې په دې صورت کې د چاپېریال ساتنې د مدیریت منظور شوی پلان، د ټولنې د پراختیا منظور شوی پلان، د کورنۍ امنیت منظور شوی پلان، د محلي ګټې منظور شوی پلان او د روغتیا او خوندیتوب منظور شوی پلان ګڼل کېږي.

د کان کیندنې پلان منظوري

5.4 د 5.2 مادې سره سم د اړینو اسنادو له ترلاسه کولو وروسته، وزارت خپل مکلفیتونه پر وخت ادا کوي او هغه مشخص زماني چوکاټ به په پام کې نیسي چې د اقتصادي کمېسیون لخوا په تصویب شویو لارښودونو کې مشخص شوی وي.

5.5 د کانونو نافذه قانون له محدودولو پرته، وزارت به د لاندې مواردو په اړه تړون لرونکي ته سملاسي لیکلی خبر ورکوي:

5.5.1 د اقتصادي کمېسیون له خوا د کان کیندنې د اړونده پروپوزل د تائید یا ردېدو په اړه ؛ او

5.5.2 د هغې پېښې په اړه کله چې د کان کیندنې پلان تائید شي او د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم د استخراج جواز تر صدور وروسته، د کان کیندنې پروپوزل کې د نویو شرایطو پر ځای کول وړاندیز شي.

5.6 تړون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون له مخې د استخراج جواز به تر هغې نه ورکول کېږي، تر څو چې اقتصادي کمېسیون د کان کیندنې اړوند پروپوزل نه وي منظور کړی او د کانونو نافذه قانون او مقرري سره سم اړین اسناد یې نه وي چمتو کړي.

د استخراجي جواز لپاره د اجرا ضمانت

5.7 تړون لرونکی مکلف دی چې د کان کیندنې منظور شوي پروپوزل کې د شویو ژمنو لپاره د ضمانت په توګه وزارت ته د اجرا ضمانت تر هغې خبرتیا وروسته د ۴۰ کاري ورځو په جریان کې وړاندې کړي، کله چې اقتصادي کمېسیون د 5.5 مادې سره سم د تړون لرونکي د کان کیندنې پروپوزل تایید کړي.

5.8 تړون لرونکی مني چې که چېرې نوموړی د 5.7 مادې پربنسټ وزارت ته د اجرا ضمانت په وړاندې کولو کې پاتې راشي، دغه عمل د 41.1 مادې پر اساس د تقصیر یو مورد ګڼل کېږي.

د استخراج جواز ورکول

5.9 د 5.10 مادې په په پام کې نیولو سره، څومره ژر چې شوني وي، وزارت به د ۱۵ کاري ورځو په جریان کې د لاندې شرایطو له پوره کېدو وروسته تړون لرونکي ته استخراجي جواز ورکوي:

5.9.1 له هغې نېټې وروسته کله چې اقتصادي کمېسیون استخراجي پلان چې د 5.2 مادې له مخې وړاندې شوی وي، منظور کړی وي او دا یې تشخیص کړي وي چې د استخراجي جواز او د کانونو نافذه قانون له مخې د کان کیندنې پروپوزل کې نوي شرایط ځای پر ځای شي؛ او

5.9.2 له هغې نېټې وروسته کله چې تړون لرونکی د 5.7 مادې سره سم وزارت ته د اجرا ضمانت وړاندې کړی وي.

5.10 پر 5.9 مادې سربېره، تړون لرونکی مني چې، کانونو نافذه قانون له مخې وزارت تر هغې تړون لرونکي ته د استخراج جواز نه ورکوي، تر څو چې وزارت ډاډ نه وي حاصل کړي چې تړون لرونکي د دې تړون او د کانونو نافذه قانون او مقررې ټول مفادات رعایت کړي دي.

5.11 وزارت د استخراجي جواز تر ورکړې وروسته د ۱۰ کاري ورځو په جریان کې لاندې کارونه ترسره کوي:

5.11.1 د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم په رسمي دفتر کې د استخراجي جواز ثبتول؛ او

5.11.2 د استخراجي جواز د یوې کاپي خپرول.

6 د جواز ساحه

د اکتشاف جواز

6.1 تړون لرونکی مني چې د اکتشاف جواز له صدور وروسته، نوموړی جواز تړون لرونکي ته اجازه ورکوي چې په 10.1 ماده کې درج شوي فعالیتونه د جواز په ساحه کې اجرا کړي، خو لاندې ساحه پکې نه شاملېږي:

6.1.1 هغه ساحه چې، د کانونو نافذه قانون له مخې تړون لرونکي ترې وخت پر وخت انصراف کړی وي؛ او

6.1.2 هغه ساحه چې د 6.2.2 مادې له مخې د اکتشاف جواز یې لغوه شوی وي.

6.2 تړون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون له مخې د جواز د ټولې یا یوې برخه ساحې په اړه چې په 6.1 ماده کې ورته اشاره شوې، د اکتشاف جواز به:

6.2.1 د کانونو قانون په پام کې نیولو سره، د هغې ساحې په اړه د اجرا وړ وي چې د استخراجي جواز په ساحه کې نه راځي؛ او

6.2.2 د جواز د هغې برخې ساحې په اړه چې د استخراجي جواز تابع نه وي، فسخه شوی وي.

د استخراج جواز

6.3 تړون لرونکی مني چې یو استخراجي جواز تر صدور وروسته، نوموړی جواز تړون لرونکي ته اجازه ورکوي چې په 11.1 ماده کې ذکر شوي فعالیتونه د جواز ساحه کې ترسره کړي، خو هغه ساحې پکې نه شاملېږي چې تړون لرونکي د نافذه قانون له مخې ترې انصراف کړی وي.

6.4 تړون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون له مخې، د یوه استخراجي جواز ساحه به تر هغې اندازې نه پراخېږي، کوم چې د استخراجي فعالیتونو لپاره په قانع کوونکي توګه اړینه بلل کېږي.

دویمه برخه: د پلانونو وړاندي کول او منظوري

7 پلانونه په عمومي ډول

وړاندي شوي پلانونه

7.1 تړون لرونکی مني چي:

7.1.1 تړون لرونکي ته د دغه تړون ورکړه د وړاندي شويو پلانونو پر بنسټ شوي؛ او

7.1.2 د منظوری لپاره وړاندي شوي پلانونه، باید اساساً د هغو پلانونو له نسخو سره ورته وي چي په لومړيو کي وړاندي شوي وو او یوازي هغه وخت د بیاکتني تابع دي، چي اړتیا ولیدل شي چي د یوي منظوروونکي مرجع له خوا وړاندي شوي نظریات او تعدیلات باید پکي درج کړل شي.

د اړينو پلانونو منظوري

7.2 تړون لرونکی مني چي د اکتشافي جواز او د استخراجي جواز د یو شرط په توګه، په ساحه کي د کیندني د کار تر پیل مخکي، باید د هر وړاندي شوي پلان لپاره له اړونده صلاحیت لرونکي مرجع څخه منظوري ترلاسه کړي (البته دا په هغه صورت کي چي د اکتشافي یا استخراجي جواز تر صدور مخکي، کوم پلان د باصلاحیته مرجع له خوا نه وي منظور شوی.)

منظور شویو پلانونو ته عامه لاسرسی

7.3 تړون لرونکی مني چي منظور شوي پلانونه به د کانونو نافذه قانون سره سم د عامه لاسرسي وړ وي.

د کورني امنیت پلان

7.4 د شک د مخنیوي لپاره:

7.4.1 دویمه برخه د کورني امنیت د پلان په اړه د تطبیق وړ نه ده؛ او

7.4.2 د کورني امنیت د پلان منظوري او یا هم د داخلي امنیت په منظور شوي پلان کي تغیرات د ۲۸مي مادي پر اساس تنظیمېږي.

8 د پلانونو منظوري

د باصلاحیته مرجع له خوا ارزونه او منظوري

8.1 که چیري:

8.1.1 د اکتشافي جواز په صورت کي، د پروپوزلونو د ارزوني پروسي په جریان کي د تړون لرونکي لخوا وړاندي شوی پلان د اجرا نیټي څخه مخکي د اړونده با صلاحیته مرجع لخوا منظور شوی نه وي؛ یا

8.1.2 د استخراجي جواز په صورت کي، د استخراج وړاندي شوی پلان چي د تړون لرونکي له خوا د کانونو نافذه قانون پر اساس وړاندي شوی وي او د استخراجي جواز تر ورکړي مخکي د اړونده باصلاحیته مرجع له لوري نه وي منظور شوی،

وزارت ژمنه کوي، څومره ژر چي شوني وي، د اجرا نېټي یا د استخراجي جواز تر ورکړي وروسته لاندي اقدامات ترسره کوي:

8.1.3 اړونده مرجع د کانونو نافذه قانون او مقرري له مخي د وړاندي شوي پلان ارزونه ترسره کوي؛ او

8.1.4 که چیري منظوروونکي مرجع:

8.1.4.1 د کانونو نافذه قانون مطابق نوموړی وړاندي شوی پلان منظوروي، نوموړي مرجع سملاسي باید تړون لرونکي ته په لیکلي بڼه خبر ورکړي (د ټولو هغو شرطونو له جزییاتو سره یو ځای چي د پلان د منظوری لپاره وضع شوي وي.)؛ یا

8.1.4.2 د کانونو نافذه قانون سره سم، نوموړی وړاندي شوی پلان اصلاحاتو ته اړتیا ولري او یا د نوموړي وړاندي شوي پلان په اړه خپل نظر وړاندي کوي، نو دغه منظوروونکي مرجع باید تړون لرونکی په لیکلي بڼه د پلان د اصلاح او یا نظر په اړه خبر کړي (البته که چیري د تطبیق وړ وي).

د منظوروونکي مرجع له خوا د اصلاحاتو غوښتنه

8.2 که چیري منظوروونکي مرجع د 8.1.4.2 مادي پر اساس تړون لرونکي ته خبرتیا لیږي، نو:

8.2.1 تړون لرونکی باید پر وړاندې شوې پلان بیا کتنه وکړي ترڅو اړین اصلاحات په پلان کې شامل کړي او هم هغه نظریات په پام کې ونیسي چې د منظوروونکي مرجع له خوا وړاندې شوي دي (که چېرې د تطبیق وړ وي)؛

8.2.2 تړون لرونکي باید وړاندې شوی پلان (د هغې بیاکتنې په ګډون چې په 8.2.1 ماده کې اشاره ورته شوې) د خبرتیا له تر لاسه کولو وروسته څومره ژر چې شوني وي، وزارت ته تسلیم کړي؛

8.2.3 وروسته له هغې چې وزارت یو پیشنهادي پلان چې د 8.2.2 مادې له مخې بیا خلې وړاندې شوی وي، ترلاسه کړ، څومره ژر چې شوني وي، وزارت ژمنه کوي اړونده اړونده منظوروونکي مرجع وړاندې شوی پلان بیا ارزوي او له 8.1.3 څخه تر 8.1.4 مادو کې د راغلو پړاونو په پام کې نیولو سره، تړون لرونکي ته خبر ورکوي؛ او

8.2.4 هغه پړاوونه چې په 8.2.1 او 8.2.3 مادو کې ورته اشاره شوې، تر هغې تکرارېږي ترڅو چې منظوروونکي مرجع د کانونو نافذه قانون له مخې اړونده پلان منظور کړي.

9 د منظور شویو پلانونو بدلول

د منظوري شوي پلان بدلول

9.1 که چیرې د مقرري یا کوم بل نافذه قانون له مخې اړینه ګڼل شوې وي، تړون لرونکی باید پر منظور شوي پلان بیاکتنه وکړي او هغه اصلاح کړي او د هغه پر ځای نوی پلان چمتو او وړاندې کړي.

9.2 تړون لرونکی منی چې نوموړی له نافذه مقررې سره سم، د منظور شوي پلان د بدلولو په موخه وزارت ته د بل پلان د منظورۍ لپاره وړاندیز کولی شي (ولو که په پلان کې دغه بدلونونه د 9.1 مادې له مخې یا هم په بل ډول اړین ګڼل شوي وي.)

د منظوروونکي مرجع له خوا ارزونه او منظوري

9.3 وزارت ژمنه کوي چې له 9.2 مادې سره سم، د وړاندې شوي پلان له ترلاسه کولو وروسته څومره چې ژر شوني وي:

9.3.1 اړونده منظوروونکي مرجع باید وړاندې شوی پلان د کانونو نافذه مقررې مطابق و ارزوي؛ او

9.3.2 که چېرې نوموړې منظوروونکي مرجع:

9.3.2.1 وړاندې شوی پلان د کانونو نافذه مقررې مطابق منظوروي، باید سملاسي تړون لرونکي ته خبر ورکړي (له هغو شرطونو سره یو ځای چې د منظورۍ لپاره وضع شوي دي) ؛ یا

9.3.2.2 که په وړاندې شوي پلان کې د کانونو نافذه مقررې پربنسټ تعدیلاتو ته اړتیا وي یا هم د یاد پلان په اړه کوم نظر وړاندې شوی وي، منظوروونکي مرجع به د تعدیلاتو یا نظر په اړه تړون لرونکي ته سملاسي خبر ورکوي (البته که د تطبیق وړ وي.)

هغه تعدیلات چې منظوروونکی مقام یې غوښتنه کوي

9.4 که چېرې د یوې منظوروونکي مرجع له خوا د 9.3.2.2 مادې له مخې تړون لرونکي ته خبرتیا لیږل کېږي، نو په دې صورت کې له 8.2.1 څخه تر 8.2.4 پورې مادې له لازمو بدلونونو سره پلي کېږي.

دریمه برخه: په جواز کې ژمنه شوي حقوق

10 د اکتشاف جواز کې ژمنه شوي حقوق

مجاز فعالیتونه

10.1 تړون لرونکی منی چې د جواز له ترلاسه کولو وروسته د اکتشاف جواز تړون لرونکي ته اجازه ورکوي چې د اکتشاف جواز، ددې تړون او د کانونو نافذه قانون له شرطونو سره سم د جواز په ساحه کې اړونده فعالیتونه ترسره کړي.

د نمونو راټولولو د مالکیت حق

10.2 د لاندې مادې په پام کې نیولو سره:

IR DO3-236 AF

10.2.1 ترون لرونکی مکلف دی چې د نورو اکتشافي چارو تر څنګ ټولې منرالي نمونې او برمه کاري (Core Drilling) د وزارت لپاره چمتو کړي او همدارنګه د کانونو نافذه قانون له مخې د اکتشافي چارو تر بشپړیدو، د اکتشافي جواز د مودې له پای ته رسېدو او یا انصراف څخه وروسته ټول اکتشافي معلومات وزارت ته سپاري؛ او

10.2.2 د اکتشافي چارو تر بشپړیدو، د اکتشافي جواز د مودې له پای ته رسېدو او انصراف وروسته د ټولو منرالي نمونو، برمه کارۍ او هم د اکتشافي معلوماتو د مالکیت حق له ترون لرونکي څخه وزارت ته انتقالیږي.

11 د استخراج په جواز کې ژمنه شوي حقوق

مجاز فعالیتونه

11.1 ترون لرونکی مني چې د جواز له ترلاسه کولو وروسته، د استخراج جواز ترون لرونکي ته اجازه ورکوي چې د استخراج جواز، ددې ترون او د کانونو نافذه قانون له شرطونو سره سم د جواز په ساحه کې اړونده فعالیتونه ترسره کړي.

د منرالونو د مالکیت حق

11.2 د 11.4 مادې په رعایت، د منرالونو د نوعیت په تفکیک سره ټول هغه منرالونه چې د استخراج د جواز او د دې ترون د شرطونو مطابق را ایستل کیږي، د رویالټي په ګډون د ټولو تادیاتي مکلفیتونو تر ادا کولو وروسته د دغه ترون مطابق د ترون لرونکي ملکیت ګڼل کیږي.

11.3 ترون لرونکی مکلف دی چې د کانونو قانون په پام کې نیولو سره د استخراجي جواز د مودې له پای ته رسېدو، انصراف او فسخې څخه وروسته ټولې منرالي نمونې او د برمه کارۍ معلومات وزارت ته وسپاري.

11.4 د استخراجي جواز د مودې تر پای ته رسېدو، انصراف یا فسخې وروسته، د ټولو منرالي نمونونو او د برمه کارۍ معلوماتو د مالکیت حق له ترون لرونکي څخه وزارت ته انتقالیږي.

څلورمه برخه: د جواز شرطونه

12 د اکتشافي جواز شرطونه

شرطونه

12.1 ترون لرونکی د اکتشافي جواز د شرطونو او همدارنګه د هغو شرطونو پر رعایت کولو باندې مکلف دی چې لاندې ذکر شوي:

12.1.1 د کانونو نافذه قانون شرطونه؛

12.1.2 ددغه ترون د لومړي جدول په دویمه برخه کې ذکر شوي شرطونه (د کانونو نافذه قانون مقاصدو ته په پام سره هغه اضافي شرطونه چې ترون لرونکی یې باید رعایت کړي.)؛ او

12.1.3 د کانونو د نافذه مقررې شرطونه.

د اکتشاف منظور شوي پلان کې بدلون

12.2 ترون لرونکی ښایي وزارت ته د اکتشاف د نوي پیشنهادي پلان په وړاندې کولو سره په منظور شوي اکتشافي پلان کې د بدلون غوښتنه وکړي.

12.3 ترون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون له مخې، وزارت ښایي د کانونو د تخنیکي کمېټې له سپارښتنې او د اقتصادي کمېسیون تر منظورۍ مخکې د بدلون هغه غوښتنه چې د دې ترون د 12.2 مادې پر اساس ترسره شوې ده، تایید یا رد کړي.

12.4 وزارت ژمنه کوي چې د وړاندیز شوي بدلون د رد یا تایید په اړه سملاسي ترون لرونکي ته په لیکلې بڼه خبر ورکوي.

د منظور شوي اکتشافي پلان خپرول

12.5 ترون لرونکی مني چې د منظور شوي اکتشافي پلان یوه کاپي د کانونو نافذه قانون د حکمونو مطابق د عامه لاسرسي وړ وي.

IR DO3-236 AF

13 د استخراجي جواز شرطونه

شرطونه

13.1 تړون لرونکی د استخراجي جواز د شرطونو او همدارنګه د هغو شرطونو پر رعایت کولو باندې مکلف دی چې لاندې ذکر شوي:

13.1.1 د کانونو نافذه قانون شرطونه؛

13.1.2 د دغه تړون د دویم جدول په لومړی برخه کي ذکر شوي شرطونه (د کانونو نافذه قانون مقاصدو ته په پام سره نور هغه اضافي شرطونه چې تړون لرونکی یې باید رعایت کړي)، د کان کیندنې د اړوندو هغو شرایطو په ګډون چې د اقتصادي کمېسیون له لوري د جواز تر صدور وروسته وضع کېږي؛ او

13.1.3 د کانونو نافذه مقرري شرطونه.

پنځمه برخه: مالي موضوعات

14 د ځمکي د سطحي کرایه

14.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د هر مالي کال په پیل کي وزارت ته د ځمکي د سطحي کرایه په لاندې توګه تادیه کړي :

14.1.1 د اکتشاف مرحلي په لومړی دوره کي ۳۷۵ افغانی في هکتار؛

14.1.2 د اکتشاف په دوهمه مرحله کي ۷۵۰ افغانی في هکتار؛

14.1.3 د اکتشاف په دریمه مرحله کي ۱۱۲۵ افغانی في هکتار؛

14.1.4 د استخراج په مرحله کي ۱۸۷۵ افغانی في هکتار.

15 فیسونه

15.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د نافذه مقررې سره سم وزارت ته ټول اړین فیسونه تادیه کړي.

16 حق الامتیاز (رویالټي)

د حق الامتیاز مکلفیتونه

16.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د استخراجي جواز مطابق د هر ټن پروسس شوي اوسپني په مقابل کي وزارت ته ۲۰ سلنه رویالټي ورکړي

17 مالیات

مالیات په عمومي ډول

17.1 د 17.2 مادې حکم ته په پام سره، تړون لرونکی او د هغه ټول استازي مکلف دي چې له نافذه قوانینو سره سم خپل ټول مالیات او محصولات تادیه کړي.

معافیتونه

17.2 د تړون اړخونه مني چې، د کانونو نافذه قانون سره سم تړون لرونکی له دې کبله د ځمکي د مالیې پر ورکولو مکلف نه دی چې جواز لري.

د استخراجي صنایعو پر شرایطو برابر مالیه ورکوونکي

17.3 تړون لرونکی د استخراجي جواز له ترلاسه کولو سره سم، د مالیاتو نافذه قوانینو پر اساس د استخراجي صنایعو واجد شرایط مالیه ورکوونکی ګڼل کېږي.

د مالیاتي فورمونو ترتیب او وړاندې کول

17.4 تړون لرونکی مکلف دی چې هر کال خپله اظهارنامې اونور مالي راپورونه د مالیې نافذه قانون او د محاسبې د معیارونو مطابق ترتیب کړي او اړونده مرجع ته وړاندې کړي.

17.5 څومره ژر چې شوني وي، د تړون لړونکي له خوا د هر مالي کال لپاره د مالي راپورونو له چمتو کولو وروسته، چې دغه راپورونه باید د راتلونکي مالي کال تر پیل وروسته تر ۳ میاشتو پورې د زیاتې مودې لپاره و نه ځنډېږي، تړون لړونکی مکلف دی چې د خپلې پانګونې راپور وزارت ته وسپاري.

17.6 د هر کال مالي راپورونه باید له لاندې اسنادو سره مل وي:

17.6.1 له ټولو دخیلو اړخونو سره د تړون لړونکي د ترسره شویو معاملو لېست، چې ټول مالي حسابونه یکې منعکس شوي وي او په هره معامله کې لاندې موضوعات په ګوته کړي:

17.6.1.1 دخیل لوري؛

17.6.1.2 د معاملې اندازه؛

17.6.1.3 د معاملې موضوع؛ او

17.6.1.4 دا چې آیا معامله د تړون لړونکي او د معاملې د مقابل لوري تر منځ د بېې د کوم تړون پر اساس رامنځته شوې ده که نه؛ او

17.6.2 یو تاییدي سند چې د تړون لړونکي د مالي مسئول (یا بل صلاحیت لرونکي مقام) په وسیله لاسلیک شوی وي او دا تایید کړي چې د نوموړي کال په جریان کې:

17.6.2.1 تړون لړونکي د دغه تړون او د مالیاتو احکام رعایت کړي دي؛

17.6.2.2 د هغو توکو یا خدماتو په اړه چې د تړون لړونکي او د معاملې د یو اړخ ترمنځ د بېې د کوم تړون پر اساس پرې موافقه شوې وي، د هماغه کال په جریان کې د تړون لړونکي شوې تادیات د بېې د تړون د شرایطو پر اساس محاسبه شوي دي؛ او

17.6.2.3 هغه توکي یا خدمات چې د تړون لړونکي او د مقابل لوري تر منځ په معامله کې پلورل شوي یا چمتو شوي وي او دغه معامله د بېې د کوم تړون پر اساس نه وي ترسره شوې، په هماغه اړونده موده کې د یادو توکو یا خدماتو قیمتونه د مالیاتو د حکمونو پر اساس محاسبه شوي وي.

17.7 تړون لړونکی مکلف دی چې د هغه او مقابل لوري ترمنځ د هرې معاملې اسناد له ځان سره وساتي، کوم چې یاد اسناد باید د معاملې د بېې او د مالیاتو د قانون د رعایت په اړه شواهدو په توګه کار ورکړي.

موضوعي مالیه

17.8 تړون لړونکی مکلف دی چې پر عایداتو د مالیاتو نافذه قانون او نور هغه نافذه تقنیني سندونه رعایت کړي چې تړون لړونکی د موضوعي مالیې پر ورکړې او یا هم بل شخص ته (که هغه د افغانستان تبعه وي یا هم دلته مقیم وي) او نور هغه فزیکي اشخاص یا اداري، تړون لړونکی یا د هغه اړونده قراردادیان چې یاد اشخاص یې استخدام کړي وي، د تادیاتو په بدل کې د مالیاتو پر ورکړې مکلف ګرځوي.

18 ګمرکي محصولات

د تړون لړونکي حقونه

18.1 د دې تړون 18 مادې ته په پام سره چې پربنسټ یې تړون لړونکی د خپلو تعهداتو په سرته رسولو باندې مکلف دی، تړون لړونکی او د هغه استازي کولای شي چې:

18.1.1 ټول هغه توکي، مواد، تېل او وسایل چې بنایي د منرالي فعالیتونو لپاره ورته اړتیا ولري، افغانستان ته وارد کړي، او

18.1.2 د 33 مادې په رعایت سره، د اوسپنې نهایي محصول صادر کړي.

د تړون لړونکي مکلفیتونه

18.2 تړون لړونکی مکلف دی چې د منرالي فعالیتونو لپاره د توکو د وارداتو او صادراتو په برخه کې د ګمرکونو نافذه قانون رعایت کړي.

18.3 د 18.2 بند له محدودولو پرته، تړون لړونکی باید ګمرکي تعرفې، مالیات، خسارې او نور ورته لګښتونه چې د اړوند قانون په وسیله د توکو د صادراتو او وارداتو په برخه کې (د تولید په ګډون) وضع کېږي، تادیه کړي.

19 وزارت ته تادیات

د تادیاتو بڼه

19.1 د تړون لړونکي له خوا هر ډول تادیات چې د دې تړون، د کانونو نافذه قانون او مقررې پربنسټ وزارت ته ترسره کېږي، تړون لړونکی مکلف دی چې دغه ډول تادیات په افغانیو د وزارت حساب ته وسپاري.

کسرات

19.2 ترون لرونکی مکلف دی چې ددې ترون او د کانونو نافذه قانون او مقررې پر اساس خپل ټول تادیات وزارت ته په داسې بڼه ترسره کړي چې له یاد مبلغ څخه په مالیاتو یا نورو مصارفو کې کسر نه کړي، مگر دا چې دغه ډول کسر کول د کانونو نافذه قانون او مقررې پربنسټ جواز ولري.

په تادیاتو کې پاتې راتلل

19.3 که چیرې ترون لرونکی پر خپل وخت د ځمکې د سطحې د کرایې، فیسونو، رویالټي (حق الامتیاز) یا نورو هغو مالي تعهداتو چې په ترون کې راغلي دي، په تادیه کولو کې پاتې راشي، نا تادیه شوی مبلغ پور بلل کیږي او ترون لرونکی وزارت ته د هغه پر ورکړې مکلف دی.

معاوضه

19.4 د ځمکې د سطحې د کرایې، فیس، رویالټي یا د دې ترون، د کانونو نافذه قانون او مقررې پر بنسټ له بل مدرک څخه پاتې تادیات چې ترون لرونکي په خپل وخت وزارت ته نه وي تادیه کړي، په هغو پیسو کې نه شي معاوضه کیدای چې وزارت د دې ترون پر بنسټ ترون لرونکي ته یې پر ورکړې مکلف دی.

20 د بهرنیو اسعارو حواله او موجودیت

بانکي حسابونه

20.1 ترون لرونکی کولای شي پر افغانی کرنسي یا پر امریکایي ډالرو د افغانستان په قلمرو کې بانکي حسابونه پرانیزي او په هغه کې پیسې وساتي.

د بهرنیو اسعارو تبادله

20.2 د دې ترون پربنسټ هر ډول تادیات باید پر افغانی یا ډالر وي.

20.3 که چیرې په ترون کې کوم تادیات پر ډالرو بنودل شوي وي، او پر افغانی ترسره کیږي، نو تادیه کیدونکي مقدار پیسي به د افغانستان بانک د ورځني تبادلې د نرخ مطابق حسابیږي.

20.4 که چیرې په ترون کې کوم تادیات پر افغانی ښودل شوي وي او پر ډالرو ترسره کیږي، نو تادیه کیدونکي مقدار پیسي به د تادیاتو په ورځ د ورځې د تبادلې د نرخ مطابق حسابیږي.

واردات او د پیسو حواله

20.5 د تبادلې په برخه کې د هر ډول عمومي کنټرولي اقداماتو په رعایت سره، چې په یوه محدوده زماني موده کې په ناپیلي توگه د بیرني مالي حالت په صورت کې وضع کیږي:

20.5.1 ترون لرونکی ممکن:

20.5.1.1 پیسې ترلاسه کړي، و یې ساتي، تبادله یې کړي یا هغه په داسي بڼه مصرف کړي چې څنگه یې اختیار لري او

20.5.1.2 د 20.5.1.1 مادې له محدودولو پرته، ترون لرونکی ښایي په آزاد ډول:

20.5.1.2.1 د پروژې د ترسره کولو لپاره ټولې اړینې پیسې افغانستان ته وارد کړي ؛ او

20.5.1.2.2 له افغانستان څخه بهر پیسې حواله کړي، افغانستان ته یې حواله کړي او یا ټولې مصرف کړي (د ټولو عوایدو په شمول چې په افغانستان کې یې له پلور، تبادلې او د محصولاتو د صادرولو څخه ترلاسه شوي)؛ او

20.5.2 ټولې حوالې او تادیات چې د ترون لرونکي له خوا له هیواد څخه بهر او له بهر څخه هیواد ته ترسره کیږي، له هر ډول مستقیمو او غیر مستقیمو جریمو یا محدودیتونو څخه آزاد وي.

21 مالي راپور ورکونه او محاسبه

مالي راپور ورکونه

21.1 ترون لرونکی مکلف دی چې د مالي راپور ورکونې او تصدیق هغه شرایط چې د نافذه قوانینو پر اساس په افغانستان کې پر کورنیو شرکتونو د تطبیق وړ دي، رعایت کړي.

IR D03-236 AI

محاسبه

21.2 د دغه تړون پر اساس، د تړون لرونکي ټول محاسبات باید پر افغانیو باندې ثبت شي.

شپږمه برخه: نور حقوق او مکلفیتونه

22. د منرالي فعالیتونو عمومي کړندود

22.1 تړون لرونکی مکلف دی چې، ټول منرالي فعالیتونه په پوره دقت سره ترسره کړي (همدارنګه د شک د مخنیوي لپاره، تړون لرونکی مکلف دی چې د غوره هڅو په کارولو سره د امارت هر ډول ملکیت یا هم د جواز په ساحه کې د دریم شخص هر ډول ملکیت ته له زیان رسولو څخه ډډه وکړي).

23. ضمني منرالونه

23.1 تړون لرونکی مکلف دی چې په جواز کې له مشخص شوي اصلي منرال پرته که د جواز په ساحه کې کوم بل ضمني منرال پیدا شي، د ۴۸ ساعتونو په موده کې به وزارت ته په رسمي توګه خبر ورکوي.

23.2 د ضمني منرالونو د پیدا کېدو په صورت کې وزارت حق لري چې په اړه یې د کانونو مقررې پربنسټ لازمه پرېکړه وکړي.

24. بیمه (تکافل)

24.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د اسلامي شریعت او نافذه قوانینو له حکمونو سره سم:

24.1.1د تړون په موده کې اړینه بیمه تخصیص او اجرا کړي؛ او

له هغو اعمالو څخه دې ډډه وکړي چې ښایي د اړتیا وړ بیمې د بې ګټې کېدو، زیانمنېدو یا ابطال سبب کېږي.

د تړون لرونکي مکلفیتونه

24.2 تړون لرونکی مکلف دی چې :

24.2.1 د خایي ټولنو حقوق، دودونه او عنعنات وپېژني او درناوی یې وکړي؛

24.2.2 ډاډ به ورکوي چې د دوی عملیاتي پالیسي ګانې او لارښووني د بشري حقوقو په برخه کې د دوی مسئولیتونه منعکس کولای شي، د هغه مسئولیت په شمول چې د منرالي فعالیتونو څخه د راولاړېدونکي بشري حقونو د هر منفي اغېز مخنیوی کوي ؛ او

24.2.3 څومره ژر چې شوني وي، د منرالي فعالیتونو څخه د را ولاړېدونکو بشري حقونو د منفي اغېزو مخنیوی کوي، د لاندې مواردو په شمول:

24.2.3.1 د منفي اغېزو قربانیانو ته د خسارې جبران یا د منفي اغېزو قربانیانو ته بله بدیله لاره وړاندې کول؛

24.2.3.2 د منفي اغېزو د علت له منځه وړل یا بدلول، تر څو ورته نورو منفي اغېزو سبب نه شي؛ او

24.2.3.3 د عملیاتي پالیسیو او لارښودونو بیاکتنه تر څو د دې ډول پېښو د بیا رامنځته کېدو چې د منفي اغېزو سبب کېږي، مخنیوی وشي؛ او

24.2.3.4 نور ورته اعمال چې ښایي په راتلونکي کې د ورته منفي اغېزو د مخنیوي لپاره اړین وګڼل شي.

24.2.4 پر هغو ژمنو سربېره چې تړون لرونکي په دې تړون کې کړي دي، تړون لرونکی د نورو ټولو هغو ژمنو په ترسره کولو باندې مکلف دی چې په منظور شویو اکتشافي یا استخراجي پلانونو کې یې کړې دي.

25 چاپېريال ساتنه

عمومي مکلفيتونه

25.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د چاپېريال ساتنې اړونده ټول نافذه قوانين رعايت او په دې برخه کې هغه ژمنې چې له وزارت سره يې کړې دي، په بشپړ ډول اجرا کړي.

25.2 تړون لرونکی مکلف دی چې د خپلې ژمنې سره سم۱۰،۹۲۰،۰۰۰ (لس مليون نهه لکه او شل زره) امريکايي ډالر د پروژې د چاپېريال ساتنې په برخه کې په مصرف ورسوي.

د چاپېريال ساتنې مديريت پلان رعايت

25.3 تړون لرونکی منې چې دا د اکتشافي جواز او د استخراج د هر جواز يو شرط دی چې تړون لرونکی به هغه تعهدات پر ځای کوي چې د چاپېريال ساتنې د مديريت منظور شوي پلان کې شامل دي.

د چاپېريال ساتنې اجازه ليک

25.4 تړون لرونکی منې چې دا د اکتشافي جواز او د استخراج د بل هر جواز يو شرط دی چې تړون لرونکی به لاندې کارونه ترسره کوي:

25.4.1 د جواز له مخې په ساحه کې د کار تر پيل مخکې د چاپېريال ساتنې د اجازه ليک ترلاسه کول؛ او

25.4.2 د هغو نورو شرطونو رعايت چې د چاپېريال ساتنې اجازه ليک کې ذکر شوې دي.

26 کارګران

26.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د کار اړوند د اسلامي امارت ټول نافذه قوانين رعايت کړي.

27 روغتيا او خونديتوب

عمومي مکلفيتونه

27.1 تړون لرونکی مکلف دی چې په منرالي فعاليتونو کې د بوخت پرسونل د روغتيا او خونديتوب په تړاو ټول اړونده نافذه قوانين او په پروپوزل کې کړې ژمنې رعايت کړي.

27.2 تړون لرونکی مکلف دی چې د خپلې ژمنې سره سم ۱۰،۴۰۰،۰۰۰ (لس مليون او څلور سوه زره) امريکايي ډالر د پروژې د روغتيا او خونديتوب په برخه کې په مصرف ورسوي.

د روغتيا او خونديتوب پلان رعايت

27.3 تړون لرونکی منې چې دا د اکتشافي جواز او د استخراج جواز يو شرط دی چې تړون لرونکی به ټول هغه تعهدات چې د روغتيا او خونديتوب په منظور شوي پلان کې ذکر شوي دي، رعايت کوي.

28 د کورنۍ امنيت

د کورنۍ امنيت د منظور شوي پلان رعايت

28.1 تړون لرونکی ژمنه کوي چې د نافذه مقررۍ له مخې او د اکتشافي يا استخراجي جواز سره سم په ساحه کې د کار تر پيل مخکې د کورنۍ امنيت پلان ترتيب او منظوري يې ترلاسه کړي.

28.2 تړون لرونکی مکلف دی چې:

28.2.1 د کورنۍ امنيت منظور شوی پلان په خپل لګښت پلی کړي؛

28.2.2 ټول هغه تعهدات او شرايط چې د داخلي امنيت منظور شوي پلان کې درج شوي، رعايت کوي؛ او

28.2.3 تر کومه حده چې د کورنۍ امنيت منظور شوی پلان او اړونده نافذه قوانين د هغې ايجاب کوي، نو:

28.2.3.1 تړون لرونکی کولای شي چې د کورنۍ امنيت منظور شوي پلان سره سم د امنيتي پرسونل د استخدام په برخه کې د عامه ساتنې تصدۍ (APPF) سره تړون وکړي؛

28.2.3.2 د عامه ساتنې تصدۍ د امنيتي خدماتو ټول لګښتونه به خپله تړون لرونکی ادا کړي.

د مسوليت حدود

28.3 په دې تړون کې له ذکر شويو مواردو سربېره، تړون لرونکی د دې تړون له مخې د عامه ساتنې تصدۍ د هېڅ هغه عمل چې د کورنۍ امنيت منظور شوي پلان يا هم د کوم بل اصل څخه سرغړونه وي، مسئوليت نه لري.

د امنيتي خطر ارزونه

28.4 تړون لرونکی مکلف دی څومره ژر چې شوني وي، د اکتشافي جواز تر انفاذ وروسته د جواز ساحې د امنيتي خطرونو د ارزونې لپاره پر شرايطو برابر ثالث شخص استخدام کړي او د امنيتي خطرونو په ارزونه کې بايد د لاندې موارد جامع ارزونه شامل وي:

28.4.1 امنيتي خطرونه، د تاوتريخوالي کچه، د شخړې تحليل او د تجهيزاتو لېږد؛ او

28.4.2 د لاندې موارد لپاره د امنيتي پرسونل شمېر اړين دی ترڅو:

28.4.2.1 د پروژې په موده کې، د جواز په ساحه کې امنيت وساتي؛ او

28.4.2.2 د ټول پرسونل چې استخدام شوی يا په بل ډول له پروژې سره په تړاو د تړون لرونکي په استازيتوب يا د هغه له خوا ګومارل شوي وي، د امنيت ساتنه.

د کورنۍ امنيت پلان منظوري

28.5 تړون لرونکی مکلف دی چې:

28.5.1 د 28.5 مادې سره سم د امنيتي خطر د ارزونې راپور چې د امنيتي خطر د ارزونې نتايجو جزييات پکې شامل وي، وزارت ته تسليم کړي؛

28.5.2د 28.5 مادې سره سم څومره ژر چې شوني وي، د امنيتي خطرونو د ارزونې تر بشپړېدو وروسته د کورنۍ امنيت پېشنهادي پلان چې د تړون لرونکي له خوا له وزارت سره د ارزونې په پروسه کې وړاندې شوی و، بياکتنه کوي؛ او

28.5.3 د کورنۍ امنيت بيا کتل شوی پلان وزارت ته د منظورۍ لپاره وړاندې کړي.

28.6 د 28.6 مادې سره سم د کورنۍ امنيت پلان تر سپارلو وروسته به، د کورنۍ امنيت بيا کتل شوی پلان چې د عامه ساتنې تصدۍ ته د تاييد لپاره استول شوی وي، هر څومره ژر چې شوني وي، منظور کړي:

28.6.1 وزارت د کانونو نافذه مقرري سره سم د وړاندې شوي کورنۍ امنيت پلان ارزونه ترسره کوي؛ او

28.6.2 که چېرته وزارت:

28.6.2.1 د کورنۍ امنيت پلان منظوروي، نو له نافذه مقررې سره سم تړون لرونکي ته به په ليکلي ډول (سره د هغو شرطونو چې پر تاييد وضع شوي) د منظورۍ په اړه خبرتيا ورکوي؛

28.6.2.2 له نافذه مقررې سره سم په وړاندې شوي پلان کې د تعديلاتو غوښتنه کوي او يا د وړاندې شوي پلان په اړه نظر ورکوي، وزارت بايد ژر تر ژره په ليکلي ډول د دغه ډول تعديلاتو يا نظر په اړه تړون لرونکي ته خبر ورکړي.

28.7 که چېرې وزارت تړون لرونکي ته د 28.7.2 مادې مطابق خبرتيا لېږي، نو

28.7.1 تړون لرونکی بايد د کورنۍ امنيت وړاندې شوی پلان تعديل کړي او د وزارت د نظر يا غوښتنې مطابق تعديلات په کې ترسره کړي؛

28.7.2 تړون لرونکي بايد د کورنۍ امنيت د خبرتيا له تر لاسه کولو وروسته څومره ژر چې شوني وي، وزارت ته تسليم کړي؛

28.7.3 د کورنۍ امنيت د وړاندې شوي پلان له تر لاسه کولو وروسته چې له 28.7.2 مادې سره سم وزارت ته بيا ځلې وړاندې کېږي، وزارت وړاندې شوی پلان بيا ارزوي او په دې اړه تړون لرونکي ته په 28.7.1 او 28.7.2 مادو کې د ذکر شويو پړاوونو په پام کې نيولو سره تړون لرونکي ته ليکلې خبرتيا صادروي؛ او

28.7.4 هغه پړاوونه چې په 28.71 او 28.72 مادو کې يې يادونه شوې، تر هغې مودې پورې به تکرارېږي، تر څو چې وزارت له نافذه مقررې سره سم د کورنۍ امنيت اړوند وړاندې شوی پلان منظوروي.

IR D03-236 AI

د کورني امنیت د منظور شوي پلان بدلول

28.8 که چېرې د نافذه مقررې له مخې اړتیا ولیدل شي، تړون لرونکی مکلف دی چې د کورني امنیت منظور شوي پلان باندې بیا کتنه وکړي او هغه تعدیل کړي او د مخکېني منظور شوي امنیتي پلان د بدلولو لپاره د کورني امنیت نوی پلان وړاندې کړي.

28.9 تړون لرونکی مني چې د کانونو نافذه مقررې سره سم وزارت ته د کورني امنیت د پېشنهادي پلان په وړاندې کولو سره، نوموړی تړون لرونکی ممکن د کورني امنیت د منظور شوي پلان د بدلون غوښتنه وکړي (که څه هم د پلان نوې تعدیل شوې بڼه 28.8 مادې مطابق وي یا هم په بل ډول).

28.10 وزارت ژمنه کوي څومره ژر چې شوني وي، د 28.9 مادې سره سم د کورني امنیت پېشنهادي پلان تر وړاندې کولو وروسته:

28.10.1 د کانونو نافذه مقررې سره سم د وړاندې شوي پلان ارزونه ترسره کوي؛ او

28.10.2 که چېرته وزارت:

28.10.2.1 له نافذه مقررې سره سم د کورني امنیت پلان منظوروي، نو تړون لرونکي ته به په لیکلي ډول (د هغو شرطونو په شمول چې پر تایید وضع شوي) د منظورۍ په اړه خبرتیا ورکوي؛ یا

28.10.2.2 د کانونو نافذه مقررې مطابق په وړاندې شوي پلان کې د بدلون غوښتنه کوي او یا د وړاندې شوي پلان په اړه نظر ورکوي، وزارت باید ژر تر ژره په لیکلي ډول د دغه ډول اصلاحاتو یا نظر په اړه تړون لرونکي ته خبر ورکړي.

د کورني امنیت د منظور شوي پلان خپرول

28.11 د شک د مخنیوي لپاره، د کورني امنیت منظور شوی پلان به د وزارت له خوا په عام ډول د لاسرسي وړ نه وي.

29 د محلي ګټو او د ټولنې د پراختیا پلان

عمومي مکلفیتونه

29.1 تړون لرونکی مکلف دی چې په منرالي فعالیتونو کې د محلي ګټو او د ټولنې د پراختیا په اړه په پروپوزل کې کړې ژمنې پر ځای کړي.

د محلي ګټې د پلان رعایت

29.2 تړون لرونکی مني چې دا د اکتشافي جواز او د استخراجي جواز یو شرط دی چې تړون لرونکی د محلي ګټې منظور شوي پلان کې ذکر شویو تعهداتو پر عملي کولو او رعایت مکلف دی.

د ټولنې د پراختیا پېشنهادي پلان په اړه مشوره او د هغه ترتیبول

29.3 تړون لرونکی مکلف دی چې د ټولنې د پراختیا پېشنهادي پلان تر وړاندې کولو مخکې د کانونو نافذه قانون سره سم له وزارت او ځایي ټولنې سره مشوره وکړي.

29.4 تړون لرونکی مکلف دی چې د ټولنې د پراختیا پېشنهادي پلان وزارت ته تسلیم کړي.

د ټولنې د پراختیا پلان رعایت

29.5 تړون لرونکی مني چې دا د استخراج د هر جواز یو شرط دی چې تړون لرونکی به د ټولنې د پراختیا منظور شوي پلان کې ذکر شوي تعهدات عملي کړي.

30 عامه کارونه

30.1 تړون لرونکی مکلف دی چې ټول هغه عامه کارونه چې د درېیم جدول په دویمه برخه کې ذکر شوي، په جدول کې له مهالوېش سره سم په خپل لګښت پلان کړي، انکشاف ورکړي او ویې رغوي.

30.2 د ټولو عامه کارونو مالکیت چې د دغه تړون پر بنسټ د تړون لرونکي له خوا رغول کېږي، تر جوړېدو وروسته یې مالکیت امارت ته انتقالېږي.

31 د زېربنا جوړول

عمومي مکلفیتونه

31.1 د 31.3 او 31.4 مادو په پام کې نیولو سره، تړون لرونکی مکلف دی چې د منرالي فعالیتونو لپاره ټوله اړینه زېربنا ورغوي، د هغې زېربنا په شمول چې د درېیم جدول په لومړی برخه کې ذکر شوې ده.

31.2 تړون لرونکی مکلف دی چې ټولې هغه زېربناوې چې د تړون 31.1 مادې پر اساس اړینې دي، پلان کړي، پراختیا ورکړي او ویې رغوي، خو د لاندې مواردو په پام کې نیولو سره:

31.2.1 د هغو اجازه لیکونو پر اساس، چې د 31.4 مادې او ټولو نافذه قوانینو سره سم ورکړل شوي وي؛ او

31.2.2 تر هغه بریده چې یاد عمل له 31.2.1 مادې، له منظور شوي اکتشافي پلان یا د کان کیندنې منظور شوي پروپوزل سره مغایرت و نه لري.

له زېربنا څخه ګډه استفاده

31.3 تړون لرونکی مکلف دی څو ټوله زېربنا په داسې ډول پلان او ورغوي چې په لاندې توګه د استفادې وړ وي:

31.3.1 لکه څرنګه چې په دې تړون او د کانونو نافذه قانون کې ذکر شوي، د نورو له خوا وکارول شي (د درېیم جواز لرونکي په شمول) ؛ او

31.3.2 په کومه سیمه کې چې موقعیت لري، هلته له ټلپاتې ټولنیزې او اقتصادي پراختیا سره مرسته وکړي.

31.4 د 31.3 مادې سربېره، تړون لرونکی اړ نه دی چې په لاندې مواردو کې زېربنا جوړه کړي:

31.4.1 په هغه صورت کې چې وزارت د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم د موجوده زېربنا د کارونې یا په مشترکه توګه د یادې زېربنا د کارونې اجازه ورکړې وي ؛ او

31.4.2 په هغه صورت کې چې تړون لرونکی د زېربنا له مالک او یا ددې زېربنا له نورو شریکانو سره د منرالي فعالیتونو په مقصد د یادې زېربنا د کارونې په اړه موافقې ته رسېدلی وي.

د زېربنا د کارونې اجازه

31.5 تړون لرونکی منې چې دا د اکتشافي جواز یا استخراجي جواز یو شرط دی چې د زېربنا د رغاونې تر پیل مخکې باید د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم اجازه ترلاسه کړي.

د زېربنا لېږد

31.6 تړون لرونکي منې، که چېرې وزارت تشخیص کړي چې د جواز په ساحه کې رغول شوې زېربنا له منرالي فعالیتونو پرته د عامه استفادې لپاره ده، وزارت کولای شي هر وخت، د جواز د مودې تر پای ته رسېدو، له جواز څخه تر انصراف یا د جواز تر فسخه کېدو مخکې، تړون لرونکي ته خبر ورکړي چې د جواز مودې تر پای رسېدو، انصراف یا فسخ کېدو وروسته د زېربنا مالکیت امارت ته سپارل کېږي.

31.7 د شک د مخنیوي لپاره، که چېرې وزارت تړون لرونکي ته د 31.6 مادې مطابق خبر ورکوي، نو تړون لرونکی مکلف دی چې یاده زېربنا له منځه یونسي.

32 لرغوني او فرهنګي آثار

عمومي مکلفیتونه

32.1 که چېرې د منرالي فعالیتونو په جریان کې، تړون لرونکی لرغوني یا فرهنګي آثار یا هم ساحې کشف کړي، تړون لرونکی مکلف دی چې له نافذه قانون سره سم سملاسي:

32.1.1 د کانونو او د اطلاعاتو او فرهنګ وزارتونو ته خبر ورکړي؛ او

32.1.2 د لرغونو او فرهنګي آثارو یا ساحې په شاوخوا کې منرالي فعالیتونه تر هغې ودروي ترڅو چې وزارت بیا اجازه نه وي ورکړي، چې بیا ځلي اجازه بنایي د نورو شرایطو د رعایت مستلزم وي.

د وزارت له لوري د منظورۍ ورکول یا ردول

32.2 له نافذه قوانینو سره سم:

IR DO3-236 AI

32.2.1 د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت، د کانونو وزارت ته د لرغونو او فرهنګي آثارو یا ساحې په اړه راپور او د نورو هغو اړینو شرطونو په اړه معلومات چې د کانونو نافذه قانون له مخې چې تړون لرونکی یې پر رعایت مکلف دی، برابروي، دغه کړنه د تړون د 32.2.1 مادې په پام کې نیولو سره د تړون لرونکي له خوا د خبرتیا تر استولو وروسته د ۳ میاشتو په موده کې ترسره کېږي، او

32.2.2 وزارت، څومره ژر چې شوني وي، د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت څخه د اړونده راپور له تر لاسه کولو وروسته تړون لرونکي ته خبرتیا ورکوي او دغه خبرتیا باید تایید کړي چې:

32.2.2.1 آیا وزارت تړون لرونکي ته د لرغونو او فرهنګي آثارو یا د ساحې شاوخوا سیمه کې د کار د بیا پیل اجازه ورکوي او که ردوي یې؛ او

32.2.2.2که چېرې وزارت:

32.2.2.2.1 د کار اجازه ورکوي، نو تړون لرونکی د نویو اضافي شرطونو پر رعایت مکلف دی، یا

32.2.2.2.2 که وزارت د کار اجازه نه ورکوي، د لرغونو یا فرهنګي آثارو یا ساحې څخه په واټن کې، په کومه کې چې باید منرالي فعالیتونه تر سره نه شي د ثبت شوي ساحې حدودو ته په کتو سره دغه لرغوني آثار یا ساحه باید په داسې ډول مشخصه شي په کوم ډول چې د لرغونو آثارو د ساتنې او بیارغونې له نافذه قوانینو سره سم مشخصه شوې وي.

32.3 که چېرې وزارت د لرغونو او فرهنګي آثارو یا ساحې په شاوخوا سیمه کې د کار اجازه ورکوي، نو تړون لرونکی د هغو اضافي شرطونو پر رعایت مکلف دی چې د وزارت له خوا پرې وضع شوي وي.

32.4 که چېرې وزارت د منرالي فعالیتونو د بیا پیل لپاره د لرغونو او فرهنګي آثارو یا ساحې په شاوخوا کې د کار اجازه نه ورکوي، تړون لرونکی مکلف دی، په هغې ساحه کې چې د وزارت له خوا تړون لرونکي ته یې په اړه خبر ورکړل شوی، منرالي فعالیتونه ترسره نه کړي، مګر دا چې وزارت د یادو منرالي فعالیتونو د کار د بیا پیل اجازه وکړي.

33 د نهایي محصول خرڅلاو او صادرات

بازارموندنه، خرڅلاو او صادرات په عمومي ډول

33.1 د دغه تړون او د نافذه قوانینو په پام کې نیولو سره، تړون لرونکی کولای شي چې:

33.1.1 بازار موندنه وکړي، نهایي محصول وپلوري او یا یې صادر کړي، څه ډول چې یې مناسبه ګڼي؛

33.1.2 د نهایي محصول لپاره د بازار موندنې، خرڅلاو او یا په بل ډول د نهایي محصول د صادراتو د مطلق مدیریت او کنټرول اختیار لري؛

33.1.3 ټول هغه خطرونه چې د نهایي محصول د بازار موندنې، پلور او یا په یو ډول د محصول د وړاندې کولو یا صادراتو سره تړلي (د هغو خطرونو په ګډون چې د پیشکي پلور سره تړلي دي) پر خپل غاړه واخلي.

د محصول پلور

33.2 تړون لرونکی مکلف دی چې ټول هغه محصولات چې د تړون لرونکي له خوا پلورل یا په بل ډول وړاندې کېږي، د لاندې مواردو په پام کې نیولو سره خرڅ یا وړاندې کړي:

33.2.1 د کاروبار د نړیوالو منل شویو تجربو مطابق چې د امارت له اړونده پالیسی سره په ټکر کې نه وي؛ او

33.2.2 د هغو شرایطو مطابق (د تادیې د شرایطو په ګډون) کوم چې له تجارتي پلوه معقول وي او د هغو شرایطو په پرتله د تړون لرونکي په زیان نه اوسي کوم چې ښایي تر عین شرایطو لاندې په ورته معامله کې د بل دریيم اړخ له لوري پرې موافقه کېږي او همدارنګه د نړیوال بازار بدلېدونکي شرایط به په پام کې نیسي.

د نهایي محصول صادرول

33.3 تړون لرونکي مني چې:

33.3.1 تړون لرونکی کولی شي چې د نافذه قوانینو سره سم خپل نهایي محصول بهر ته صادر کړي؛ او

33.3.2 مقیده منرالونه باید و نه کارول یا هم صادر نه شي، مګر دا چې د مقیده منرالونو د نافذه تګلارې له مخې.

33.4 اړونده امارتي اداري به ترون لرونکي ته د نهایي محصول د صادرولو په مقصد د هر ډول اړین جواز د ورکولو پروسه چټکوي، تر څو د هغه په مټ ترون لرونکی وکولای شي چې څرګنده کړي چې د محصول منبع هغه منرالونه دي چې ترون لرونکي د جواز له ساحې څخه استخراج کړي دي.

اوومه برخه: راپور ورکونه، د اسنادو ساتل او تفتیش

34 راپور ورکونه

راپور ورکونه په عمومي ډول

34.1 د 34 مادې د حکمونو له محدودولو پرته، ترون لرونکی مکلف دی چې:

34.1.1 وزارت یا بلې اړونده اداري ته ټول راپورونه، سوابق، صورت حسابونه او نور اسناد چې د دغه ترون یا د نافذه قوانینو سره سم غوښتل کېږي، تسلیم کړي ؛

34.1.2 دا ډاډ رامنځته کوي چې ټول هغه اسناد چې د ترون لرونکي له خوا یا د هغه په استازیتوب کومې اداري ته وړاندې کېږي، سم، بشپړ او صحیح دي او د کومې موضوع په اړه چې یاد اسناد چمتو شوي دي، ګمراه کوونکي نه دي.

34.1.3 د 34.1.2 مادې له محدودولو پرته، ترون لرونکی یا د هغه استازی هغه معلوماتي مواد له هغو اسنادو څخه چې ترون لرونکی یا د هغه استازی یې کومې اداري ته سپاري، نه حذفوي او نه یې پټوي.

الزامي راپور ورکونه

34.2 ترون لرونکی مکلف دی چې:

34.2.1 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم وزارت ته هر ډول تخنیکي راپور وړاندې کړي؛

34.2.2 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم وزارت او د چاپېریال ساتنې ملي اداري ته د چاپېریال ساتنې راپور وړاندې کړي؛

34.2.3 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم وزارت ته د اکتشافي جواز په اړه د اکتشاف راپور وړاندې کړي؛

34.2.4 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم وزارت ته د استخراجي جواز په اړه د حق الامتیاز (رویالټي)، استخراج او نهایي محصول راپور وړاندې کړي؛ او

34.2.5 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم د استخراجي جواز په اړه د تفتیش شویو حسابونو راپور وړاندې کړي.

د راپورونو وړاندې کول

34.3 ټول راپورونه، سوابق، صورت حسابونه او نور سندونه چې وزارت یا د چاپېریال ساتنې ملي اداره یې غواړي، په هغه ډول باید وړاندې شي چې د کانونو نافذه قانون کې ذکر شوي ده.

35 د اسنادو ساتل

د اسنادو ساتنه په عمومي ډول

35.1 د 35 مادې د حکمونو له محدودولو پرته، ترون لرونکی مکلف دی چې ټول تخنیکي، مالي، تجارتي او نور اسناد (ریکارډونه) او حسابونه وساتي.

د منرالي فعالیتونو اسناد

35.2 ترون لرونکی مکلف دی چې د محاسبې د معیارونو مطابق د منرالي فعالیتونو په تړاو د حسابونو هر اړخیز، دقیق او تازه اسناد (اپډېټ ریکارډونه) وساتي، د لاندې مواردو په شمول:

35.2.1 هغه اسناد او حسابونه چې له لاندې مواردو سره تړاو ولري:
35.2.1.1 عواید او لګښتونه؛
35.2.1.2 د نهایي محصول تولیدول؛ او
35.2.1.3 خرڅلاو یا د نهایي محصول کارول؛ او
35.2.2 د کان کیندنې ټول معلومات.

35.3د 35.2 مادې په پام کې نیولو سره، اړتیا ده چې ټول حسابونه او اسناد په فزیکي ډول د افغانستان دننه وساتل شي.

35.4 تړون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون سره سم ټول هغه اسناد چې:
35.4.1 د جواز مربوط دي د جواز د اعتبار د مودې له پای ته رسېدو، له انصراف یا فسخ څخه وروسته حداقل د لسو (۱۰) کلونو لپاره وساتي؛ او
35.4.2 دغه تړون د فسخ له نېټې څخه وروسته باید د لسو (۱۰) کلونو لپاره وساتل شي او 36 مادې له مخې به هر وخت د تفتیش لپاره په اړونده موده کې د لاسرسي وړ وي.

پولي واحد

35.5 ټول محاسبوي اسناد او سوابق به په 21.2 ماده کې د ذکر شوي پولي واحد له مخې ساتل کېږي.

36 تفتیش

د تفتیش مامورین

36.1تړون لرونکی مني چې:
36.1.1 وزارت به د کانونو نافذه قانون سره سم د جواز د هرې ساحې لپاره د تفتیش مامورین ټاکي؛ او
36.1.2 د تفتیش مامورین کولای شي چې:
36.1.2.1 د جواز ساحه تفتیش کړي (د ټولو هغو منرالي فعالیتونو په شمول چې د جواز ساحه کې ترسره کېږي.)؛
36.1.2.2 له یو کس څخه وغواړي چې اړین معلومات ورته برابر کړي؛ یا
36.1.2.3 له یو کس څخه وغواړي چې د یوې اړوندې موضوع په اړه پلټنو ته حاضر شي.

36.2 تړون لرونکی مکلف دی او دا ډاډ باید رامنځته کړي چې د هغه استازی به د تفتیش مامورینو ته ټولې هغه اسانتیاوې برابرې او غوښتنو ته به یې رسیدګي کېږي چې کله غواړي د کانونو نافذه قانون سره سم خپل واکونه اعمال کړي. په شمول د:
36.2.1 ټولو هغو اسنادو برابرول او وړاندې کول چې د تفتیش مامورین ورته اړتیا لري (د شک د مخنیوي لپاره، د ټولو هغو اسنادو او حسابونو په شمول چې د 35 مادې پربنسټ د تړون لرونکي له خوا یا د هغه په استازیتوب ساتل شوی وي.)؛ او
36.2.2 په هغه صورت کې چې د تفتیش مامورین ورته اړتیا ولري، د یوې موضوع په اړه پلټنو ته د اسنادو وړاندې کول او حاضرېدل.

36.3 د شک د مخنیوي لپاره، ددې تړون 36.2 مادې حکمونه د کانونو نافذه قانون کې راغلي حکمونه نه شي محدودولی.

اتمه برخه: نیابت او ضمانتونه

37 د تړون لرونکي نیابت او ضمانتونه

د تړون لرونکي ضمانتونه

37.1 تړون لرونکی وزارت ته نیابت او تضمین کوي چې:
37.1.1 تړون لرونکی په قانوني توګه ثبت شوی حقوقي شخصیت دی او د هغه خای چې ثبت دی، د نافذه قوانینو پربنسټ فعالیت کوي.

37.1.2 تړون لرونکي ټول هغه اړین اقدامات ترسره کړي دي کوم چې هغه ته اجازه ورکوي چې په تړون کې مندرج تعهدات ومني او هغه سرته ورسوي؛
37.1.3 تړون لرونکی واک لري چې د کوم بل شخص له رضایت پرته، په دې تړون کې مندرج تعهدات ومني او هغه سرته ورسوي.

H
IR DO3-236 AF

37.1.4 دغه تړون د تړون لرونکي لپاره حقوقي، معتبر او الزامي مکلفیتونه/تعهدات ایجادوي چې د تړون د شرایطو په رڼا کې پر نوموړي د تطبیق وړ دي.
37.1.5 د تړون لرونکي له خوا ددې تړون د مکلفیتونو یا تعهداتو اجرا او سر ته رسول د تړون لرونکي د اصلي اسنادو، نافذه قانون، د یوې وجیبې یا نورو هغو اسنادو چې تړون لرونکی یې پر رعایت ملزم دی، د نقض سبب نه شي کېدلی؛
37.1.6 تړون لرونکی له کومې نامطلوبې پېښې سره نه دی مخ شوی؛
37.1.7 تړون لرونکی:

37.1.7.1د کومې دعوا طرف نه دی؛ یا
37.1.7.2د کومې اداري یا حکومتي او نیمه حکومتي اداري، اداري، مالي یا قضایي اداري، ډیپارتمنت، کمېسیون، د خپلواکې اداري، محکمې او یاکومې بلې داسې یوې اداري له لوري چې یادې اداري د امارت د قوانینو پر اساس تأسیس شوې اوسي، حکم، قرار یا فرمان نه وي صادر شوی کوم چې بنایي یاد اقدامات د تړون لرونکي توانایي په مادي توګه داسې زیانمنه کړي چې په دې تړون کې د مندرجه تعهداتو او مکلفیتونو د سرته رسولو جوګه نه وي؛
37.1.8 تر کومه چې تړون لرونکی خبر دی، د تړون لرونکي پر وړاندې کومه دعوا، الزام، قضایي قرار، حکم یا په 37.1.7 ماده کې ذکر شوي هېڅ راز اقدامات په جریان کې نه دي، یا یې هم د پېښېدو خطر نشته او نه هم دغه ډول اقدامات محتمل یا د اټکل وړ دي.
37.1.9 نه تړون لرونکی او نه هم د هغه کوم اړونده لوری د کومې حکومتي او نیمه حکومتي اداري، مالي یا قضایي اداري، ډیپارتمنت، کمېسیون، د خپلواکې اداري، محکمې او یاکومې بلې داسې یوې اداري له خوا چې یادې اداري د امارت د قوانینو پر اساس تأسیس شوې اوسي، د لاندې مواردو په تړاو د کوم قلمرو د قوانینو یا د کوم الزامي سند د فاحش نقض له امله د محکمې له قرار، الزام یا حکم سره مخنه دی پېژندل شوی:
37.1.9.1 د منرالونو د استخراج او پروسس لپاره د اکتشاف په برخه کې؛
37.1.9.2 د چاپېریال ساتنې په برخه کې ؛
37.1.9.3 د استخدام شوي پرسونل د روغتیا او خوندیتوب په برخه کې؛ یا
37.1.9.4 د اختلاس او اداري فساد په برخه کې.
37.1.10 د کانونو نافذه قانون یا نورو نافذه قوانینو سره سم نه تړون لرونکي، نه د هغه کوم استازي او نه هم کوم بل شخص چې د تړون لرونکي یا د هغه د اړونده طرف په استازیتوب عمل کوي، کوم امارتي مقام ته د یوه کار د ترسره کولو په نیت د ناوړه نفوذ له لارې د هېڅ ډول تادیې، منفعت یا امتیاز وړاندیز نه دی شوی، یا وعده ورسره نه ده شوې یا هم ورته نه دي ورکړل شوي ؛
37.1.11 تړون لرونکی له منرالي فعالیتونو سره آشنا دی او دا ظرفیت، تجربه او منابع لري چې ددې تړون او ټولو نافذه قوانینو سره سم منرالي فعالیتونه ترسره کړي؛
37.1.12 تړون لرونکی داسې یو شخص نه دی چې د کانونو نافذه قانون په پام کې نیولو سره، د کان کیندنې تړون د عقد یا جواز ترلاسه کولو اهلیت ونه لري؛
37.1.13 ټول هغه اسناد (د ارزونې اسنادو او نورو هغو اسنادو په شمول چې د اکتشافي جواز په تړاو وړاندې شوي وي) چې د تړون لرونکي یا د هغه په استازیتوب کومې اداري ته وړاندې شوي دي، واقعي، بشپړ او سم دي او ګمراه کوونکي نه دي؛
37.1.14 د تړون لرونکي یا د هغه په استازیتوب یوې اداري ته په وړاندې شوي کوم سند کې معلومات چې د تړون لرونکي یا د هغه د استازي په اړه دي، نه دي کتمان یا پټ شوي یا هم نه دي حذف شوي ؛
37.1.15 د تړون لرونکي یا د هغه په استازیتوب د بل شخص له خوا کومې اداري ته د کوم سند وړاندې کول یا هم د کانونو نافذه قانون او مقررې له مخې د هغه سند کارول، نشر یا وېش د فکري مالکیت د هېڅ حق د نقض سبب نه شي کېدای؛ او
37.1.16 تړون لرونکي له اړونده ادارو څخه ټولې منظورۍ، موافقې او جوازونه ترلاسه کړي او ټول حق الامتیازونه (رويالټي) او د جواز فیسونه یې تادیه کړي او نور هغه اړین ملاحظات چې یوې اداري یا شخص ته د اسنادو د سپارلو، کارونې، نشر یا وېش په اړه چې د فکري مالکیت د حقونو مسایل پکې شامل وي، په پام کې نیول شوي دي.

IR DO3-236 AF

دقت

37.2 مګر دا چې په 37.1 ماده کې بل ډول څرګنده شوې وي، ټرون لرونکی د وزارت په وړاندې نیابت او ضمانت کوي چې د ټرون هر ضمانت:

37.2.1 واقعي، بشپړ او سم دی او د انفاذ تر نېټې پورې ګمراه کوونکی نه دی؛ او

37.2.2 دا به واقعي، بشپړ او سم وي او د ټرون په ټوله موده کې به ګمراه کوونکی نه وي.

جلا تضمینونه

37.3 د ټرون لرونکي هر تضمین ته به د یوه جلا نیابت او تضمین په نظر کتل کېږي. د هر بیان وړاندې شوی تفسیر بل بیان ته د ارجاع یا استنتاج په وسیله نه شي محدودېدای.

د ټرون د عقد انګېزه

37.4 ټرون لرونکی منې چې:

37.4.1 د ددغه ټرون تضمینونه یې په دې نیت ورکړې، تر څو وزارت د ټرون عقد ته وهڅوي؛ او

37.4.2 وزارت په دغه ټرون کې د ټرون لرونکي له خوا په وړاندې شویو تضمینونو باندې په اتکا سره ټرون عقد کړی دی.

د ټرون لرونکي د تضمینونو مبنی

37.5د ټرون لرونکي هر تضمین د هغه د پوهې، معلوماتو او باور په اساس ورکړل شوی، او په دې اساس ورکړل شوی چې د ټرون لرونکي تضمین واقعي، بشپړ، سم او ګمراه کوونکی نه دی، د ټرون لرونکي له استازو څخه ټولې اړینې پوښتنې شوې دي کوم چې له هغوی څخه د ټرون لرونکي د تضمین مرتبط د اړونده مسایلو په اړه د معلوماتو توقع کېده.

غرامت

37.6د دغه ټرون 42 مادې د حکمونو په پام کې نیولو سره، ټرون لرونکی مکلف دی چې وزارت ته د ټولې هغې خسارې جبران ورکړي کوم چې وزارت ته د ټرون لرونکي د غیر واقعي، نا مکمل، ناسم یا ګمراه کوونکي تضمین له امله اوښتې وي.

38 د وزارت نیابت او تضمینونه

38.1 وزارت د ټرون لرونکي په وړاندې نیابت او ضمانت کوي چې:

38.1.1 د انفاذ له نېټې سره سم، دغه ټرون به:

38.1.1.1 ټولې اړینې منظورۍ (تائیدې) یې ترلاسه کړې دي ؛ او

38.1.1.2د وزارت حقوقي، معتبر او الزامي تعهدات جوړوي چې د هغه د شرایطو په رڼا کې پرې د تطبیق وړ دي؛ او

38.1.2 د جواز ساحې د ټولې یا یوې برخې جواز یې له دې ټرون لرونکي پرته بل شخص ته نه دی ورکړی (لکه څرنګه چې د کانونو نافذه قانون کې راغلي وي.)

دقت

38.2 مګر دا چې په 38.1 مادې کې په بل ډول څرګنده شوې وي، وزارت د ټرون لرونکي په وړاندې نیابت او تضمین کوي چې هر تضمین:

38.2.1 واقعي، بشپړ، سم او د اجرا تر نېټې پورې ګمراه کوونکی نه دی؛ او

38.2.2 واقعي، بشپړ، سم به وي او د دغه ټرون په موده کې به ګمراه کوونکی نه وي.

د تضمینونو حدود

38.3 وزارت د ټرون لرونکي د ګټې لپاره کوم نیابت او تضمین نه کوي، مګر استثناء پر هغو تضمینونو او نیابتونو چې نافذه قوانین یې د پلي کېدو جواز ورکوي.

نهمه برخه: مالي ډاډ، متابعت او اجرآت

39 د رسمي هدایتونو رعایت

39.1 ټرون لرونکی مکلف دی چې د یوې اداري له خوا د نافذه قوانینو سره سم هر ډول هغه لیکلي هدایتونه رعایت کړي کوم چې ټرون لرونکی اړ کوي چې د هر ډول فاحش نقض د مخنیوي لپاره لاس په کار شي یا هم د لاندې مواردو په نتیجه کې چې اداره یې تشخیص کړي چې له امله یې نقض رامنځته شوی:

39.1.1 د دغه تړون د هر شرط؛
39.1.2 د کانونو نافذ قانون يا مقرره او يا کوم بل اړونده نافذ قانون؛ يا
39.1.3 د جواز هر شرط،
هغه ضرب الاجل چې په دغه ډول لارښودونو کې مشخص شوی وي يا هم که چېرې په لارښودونو کې ضرب الاجل نه وي مشخص شوی، د هغې د صدور نېټه په پام کې نيول کېږي.

39.2 که چېرې تړون لرونکی د کومې اداري د يوه ليکلي هدايت په تطبيق کې چې ددې تړون په 41.1 ماده کې يې يادونه شوې، پاتې راشي نو:

39.2.1 وزارت کولای شي چې اړونده اداري وهڅوي چې له تړون لرونکي سره له مشورې پرته د صادر شوي هدايت د تطبيق لپاره ټول اړين اقدامات ترسره کړي؛

39.2.2 تړون لرونکی مکلف دی چې اړونده اداري ته ټولې هغه اسانتياوې چې د اداري له لوري غوښتل کېږي برابرې کړي، تر څو اړونده اداره اړينې کړنې ترسره او هدايتونه پلې کړي؛ او

39.2.3 تړون لرونکی مکلف دی چې د اړونده اداري له لوري تر ليکلي غوښتنې وروسته ټول هغه لګښتونه او مصارف د ۲۰ کاري ورځو په موده کې تاديه کړي چې د يو هدايت د تطبيق لپاره د اړينو اقداماتو د ترسره کولو په بدل کې يې کړي دي.

40 د اجرا ضمانتونه

د اجرا ضمانت شرايط

40.1 د 4.3 يا 5.7 مادو له محدودولو پرته، تړون لرونکی مکلف دی چې د لاندې شرطونو له پوره کېدو مخکې وزارت ته د اجرا ضمانت وړاندې کړي:

40.1.1 د اکتشاف منظور شوي پلان کې د ذکر شويو ژمنو لپاره د ضمانت په توګه د اکتشافي جواز صدور؛ او

40.1.2 د کان کيندنې منظور شوي پروپوزل کې د ذکر شويو ژمنو لپاره د ضمانت په توګه د استخراجي جواز صدور؛ او

40.2 مګر دا چې د کابينې له لوري په بل ډول ټاکل شوي وي، د جواز په اړه د اړتيا وړ فعاليت ضمانت مقدار به د اقتصادي کمېسيون لخوا د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم ټاکل کيږي او د هغو له مخې به محاسبه کيږي.

40.3 د اجرا ضمانت په نغدي توګه د وزارت بانکي حساب ته سپارل کېږي.

د حسن اجرا ضمانت په اړه پريکړه

40.4 تړون لرونکی مني، که چېرې د کانونو نافذه قانون سره سم تړون لرونکی د هغو ژمنو په ترسره کولو کې پاتې راشي، چې د اکتشاف په يوه منظور شوي پلان يا د کان کيندنې په منظور شوي پروپوزل کې وړاندې شوې دي، وزارت حق لري چې د حسن اجرا ضمانت په اړه لازمه پرېکړه وکړي.

دحسن اجرا ضمانت بېرته سپارل

40.5 که چېرې د 40.4 مادې مطابق د اجرا ضمانت په اړه پرېکړه نه وي شوې، د کانونو قانون او مقررې د حکمونو او ددې تړون46.7 مادې په پام کې نيولو سره د اجرا ضمانت د دې تړون تر پای ته رسېدو وروسته بنايي تړون لرونکي ته بېرته وسپارل شي.

41 د چاپېريال ساتنې ضمانتونه

د چاپېريال ساتنې د تضمين شرايط

41.1 تړون لرونکی نه شي کولای چې د جواز ساحه کې کار پيل کړي، تر څو چې يې د چاپېريال ساتنې د مديريت منظور شوي پلان کې د کړو ژمنو لپاره وزارت ته د تضمين په توګه د چاپېريال ساتنې ضمانت نه وي وړاندې کړی.

41.2 د چاپېريال ساتنې د تضمين مقدار چې د جواز په بدل کې غوښتل کېږي، د وزارت له خوا د لاندې مواردو په پام کې نيولو سره ټاکل کېږي:
41.2.1 د کانونو نافذه مقرره:
41.2.2 د چاپېريال ساتنې مديريت منظور شوی پلان؛ او

IR DO3-236 AI

41.2.3 د چاپېريال ساتنې ملي اداري سره په مشوره.
41.3 د چاپېريال ساتنې د تضمين بڼه به د نافذه مقرري له مخې وټاکل شي.
د چاپېريال پر تضمين بياکتنه
41.4 ترون لرونکی مکلف دی چې:
41.4.1 د نافذه مقررې سره سم هر کال د چاپېريال ساتنې د تضمين مقدار باندې بيا کتنه وکړي؛ او
41.4.2 ښايي مکلف کړای شي چې د نافذه مقررې په رڼا کې د چاپېريال ساتنې تضمين تعديل شوې بڼه وړاندې کړي.
د چاپېريال ساتنې د تضمين په اړه پرېکړه
41.5 ترون لرونکی منې چې د کانونو له نافذه قانون سره سم که چېرې نوموړی د چاپېريال ساتنې د مديريت منظور شوي پلان کې د ذکر شويو ژمنو په پلي کولو کې پاتې راشي، نو وزارت کولای شي چې:
41.5.1 د چاپېريال ساتنې د تضمين په اړه پرېکړه وکړي؛ او
41.5.2 بديل اقدامات تر لاس لاندې ونيسي چې د دې کار لګښت به د پور په توګه د ترون لرونکي له خوا ورکول کېږي.
د چاپېريال ساتنې تضمين بېرته سپارل
41.6تر هغه بريده چې 41.5 مادې ته په پام سره د تضمين په اړه پرېکړه نه وي شوې، د دې ترون له 46.7 مادې سره سم د چاپېريال ساتنې هر تضمين به د دې ترون تر فسخې وروسته بېرته ترون لرونکي ته سپارل کېږي.

42 غرامت

د ترون لرونکي غرامت
42.1 د 43 مادې په پام کې نيولو سره، ترون لرونکی مکلف دی چې وزارت او نورو اړوندو ادارو او د هغو استازو ته د ټولې هغې خسارې غرامت ورکړي چې ددې ترون د نقض له امله ورته اوښتي وي، خو له هغه حالت پرته چې دغه خساره په خپله د وزارت يا اړوندو ادارو يا د هغو د استازو له خوا د نافذه قوانينو د نقض يا نه رعايت په نتيجه کې ورته اوښتې وي.

43 د مسئوليت حدود

43.1 په دغه ترون کې سربېره پر نورو مواردو، د ترون لرونکي مسئوليت د وزارت پر وړاندې تر واقعي ثابت شوي تاوان پورې محدود دی او ترون لرونکی، په هېڅ شرايطو کې د نامستقيم تاوان لپاره اوسپنيليت نه لري.

44 تقصير او فسخه

د تقصير موارد
44.1د دغه ترون د موخو په رڼا کې د ترون لرونکي په اړه لاندې حالات د تقصير موارد ګڼل کېږي:
44.1.1 کله چې ترون لرونکی د **اجرا ضمانت** په وړاندې کولو کې په هغه بڼه چې د ترون په ۴۰ ماده کې ذکر شوې، پاتې راشي:
44.1.1.1 د 4.1 مادې پربنسټ په منظور شوي اکتشافي پلان کې شوې ژمنې د ضمانت په توګه؛يا
44.1.1.2 د 5.7 مادې سره په مطابقت کې د د استخراج منظور شوي پروپوزل کې شوې ژمنې د ضمانت په توګه؛
44.1.2**د جواز لغوه کېدل.** هغه جواز چې ترون لرونکی يې لري او د کانونو د نافذه قانون مطابق لغوه کېږي؛
44.1.3**د جواز تعليق.** ټول هغه جوازونه چې د دغه ترون پر اساس ورکړل شوي وي ، يا
44.1.3.1 موده يې پوره شوې وي؛ او
44.1.3.2 د نافذه قانون مطابق (د 44.1.2 بند له محدودلو پرته) فسخ شوی وي؛
44.1.4**اهليت.** کله چې ترون لرونکی د کانونو د نافذه قانون مطابق د جواز کاروني اهليت له لاسه ورکړي؛

44.1.5 د تعليق له خبرتيا څخه سرغړونه. که چېرې تړون لرونکی د جواز د ځنډېدو له رسمي خبرتيا څخه وروسته چې د کانونو نافذه قانون له مخې د وزارت له لوري خپرېږي، بيا هم د جواز په ساحه کې منرالي فعاليتونه ترسره کوي، دغه عمل د تعليق خبرتيا څخه سرغړونه ګڼل کېږي؛

44.1.6 د لارښووني نه رعايت. کله چې تړون لرونکی د وزارت له خوا ددې تړون د 39.1 مادې مطابق د يوې صادرې شوې لارښوونې په متابعت کې پاتې راځي؛

44.1.7 د حکميت د قرار نه رعايت. کله چې د دې تړون 53 مادې له مخې تړون لرونکی د حکميت قرار الزامي و ګڼي او د هغې په رعايت کې پاتې راشي؛

44.1.8 ناخوښه پېښه: تړون لرونکی د ناخوښې پېښې تابع دی؛

44.1.9 په کنترول کې بدلون. د 49 مادې په پام کې نيولو سره د تړون لرونکي له خوا د تغيراتو د بدلون لپاره غوښتنه رد کېږي او د بدلون کنترول رامنځ ته کېږي؛

44.1.10 د تضمين نقض. کله چې تړون لرونکی خپل يو تضمين نقض کړي؛

44.1.11 په تادياتو کې پاتې راتلل. کله چې تړون لرونکی ددې تړون، د کانونو نافذه قانون يا مقررې پربنسټ د ځمکې د سطحې د کرايې، فيس، رويالټي يا کوم بل مبلغ په تاديه کولو کې پاتې راشي او دغه مبلغ پيسې د تادېې تر نېټې وروسته د ۲۰ کاري ورځو په جريان کې تاديه نه شي، يا

44.1.12 فاحش نقض. کله چې تړون لرونکی د لاندې مواردو د فاحش نقض مرتکب شي:

44.1.12.1 د دې تړون هر شرط (له هغه شرايطو پرته چې تړون لرونکی د ځمکې د سطحې کرايې، فيس، رويالټي يا 44.1.11 مادې مطابق د نورو تادياتو په ورکولو مکلف دی)، او دغه ډول تقصير د اصلاح وړ نه وي يا هم دا چې وزارت دهمدغې مادې په رڼا کې د ليکلي خبرتيا له لارې له تړون لرونکي څخه د تقصير د اصلاح يا جبران غوښتنه کړې وي او تړون لرونکی د خبرتيا تر خپرېدو وروسته د ۲۰ کاري ورځو په جريان کې د تقصير په سمولو کې پاتې راغلی وي او د وزارت قناعت يې نه وي حاصل کړی ؛

44.1.12.2 د کانونو نافذه قانون، مقررې او يا بل نافذه قانون نقض؛ يا

44.1.12.3 هم د جواز د شرطونو د يو شرط نقض.

د تړون فسخه کول

44.2 تړون لرونکی مني چې د کانونو د نافذه قانون د حکمونو په پام کې نيولو سره، د تقصير د مواردو د پېښېدو په صورت کې وزارت کولای شي چې د کانونو د تخنيکي کمېټې له سپارښتنې او د اقتصادي کمېسيون له منظورۍ سره سم دغه تړون فسخ کړي.

44.3 د تقصير له هغو مواردو پرته چې په 44.1 ماده کې بيان شوي دي، په هغه صورت کې چې د اکتشاف او استخراج فعاليتونه د کانونو نافذه قانون کې د اکتشافي يا استخراجي جواز د لغوې په تړاو ذکر شوې مودې څخه د زيات وخت لپاره وځنډېږي او وزارت د مودې له تمديد سره موافقه ونه کړي، وزارت کولای شي چې دغه تړون فسخه کړي.

د تړون د فسخې خبرتيا

44.4 که وزارت د کانونو د نافذه قانون مطابق دغه تړون فسخ کوي، وزارت به د تړون د فسخ د اجرا نېټې په اړه تړون لرونکي ته ليکلي خبرتيا صادروي.

45 د تړون د فسخې آثار

د جوازونو لغوه کول

45.1 د دغه تړون فسخه کول که د هر دليل له مخې وي، ددې تړون او د کانونو د نافذه قانون سره سم هر ډول صادر شوی جواز د وزارت له لوري لغوه کېدای شي.

د تړون د فسخې نور آثار

45.2 په هر دليل چې وي، د دې تړون تر فسخه کېدو وروسته:

45.2.1 تړون لرونکی مکلف دی چې وزارت ته له کوم لګښت پرته د ټولو هغو معلوماتو چې د تړون په موده کې يې توليد کړي دي، د وزارت له لوري تر ليکلي غوښتنې وروسته د ۲۰ کاري ورځو په جريان کې وزارت ته وړاندې کړي؛

45.2.2 په دې تړون کې د هر لوري درج شوي مکلفیتونه رفع کېږي، مګر له هغو مکلفیتونو پرته چې په 1,2,40,41,42,43,44,46 مادو او له 54 څخه تر 57 مادو پوري (له 56.6 مادې څخه پرته) کې درج شوي دي او یاد مکلفیتونه به ددې تړون فسخه کېدو وروسته د اجرا په حال کې پاتې کېږي؛ او
45.2.3 هر لوری کولی شي د بل لوري پر وړاندې د دغه تړون د نقض په صورت کې له خپلو حقوقو چې د تړون له پای ته رسولو مخکې یې درلودل، دفاع وکړي.

46 د جواز د مودې د پوره کېدو، انصراف یا لغوه کېدو آثار

د منرالي فعالیتونو پای ته رسول

46.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د جواز د نېټې په پوره کېدو سره سم د جواز په ساحه کې منرالي فعالیتونه پای ته ورسوي.

له ساحې څخه د استازو ایستل

46.2 له هغو مواردو پرته چې تړون لرونکی ددې تړون په 46.3 او 46.6 ماده کې مندرج مکلفیتونه ترسره کړي، تړون لرونکی همدارنګه مکلف دی چې د جواز تر پای ته رسېدو وروسته د جواز ساحې څخه خپل ټول استازي وباسي.

د وسایلو او زېربنا لېږدول

46.3 پر هغو مواردو سربېره چې تړون لرونکی ددې تړون په 46.5 ماده کې د مندرجه مکلفیتونو پر رعایت مکلف دی، تړون لرونکی همدارنګه مکلفیت لري چې:

46.3.1 د جواز ساحې څخه د هغو ټولو وسایلو لېږدول چې د تړون لرونکي یا د هغو د استازو له خوا راوړل شوي وي؛ او

46.3.2 له 31.6 مادې سره په مطابقت کې، د هر هغې زېربنا غیر فعالول او لرې کول چې د تړون لرونکي یا د هغه د استازو له خوا د جواز ساحه کې رغول شوي دي، او دا کار باید په هر صورت کې له لاندې نېټو څخه زیات ونه ځنډېږي:

46.3.3 د جواز د پای نېټه؛ یا

46.3.4 که چېرې اړونده جواز د کانونو د نافذه قانون سره سم لغوه شي، نو نېټه به د الغا تر نېټې وروسته ۶۰ کاري ورځې وي.

46.4 که چېرې د جواز په ساحه کې وسایل یا زېربنا په هغې موده کې چې په 46.3 ماده کې ذکر شوې، لرې نه شي، نو وزارت حق لري چې په اړه یې لازمه پرېکړه وکړي.

د نیمګړو پاتې شویو مکلفیتونو سر ته رسول

46.5 د یو جواز د مودې له پای ته رسېدو، انصراف یا لغوه کېدو سره سم تړون لرونکی مکلف دی چې:

46.5.1 د جواز د نېټې له پای ته رسېدو وروسته څومره ژر چې شوني وي، تړون لرونکی به د جواز ساحه د وزارت له قناعت سره سم خوندي کوي، تر څو د کوم شخص یا څاروي د ژوبلېدو او یا نورو ملکیتونو ته د زیان اوښتو مخنیوی وشي؛

46.5.2 د چاپېریال ساتنې مدیریت د منظور شوي پلان په پام کې نیولو سره، تړون لرونکی مکلف دی چې خپل نیمګړي یا پاتې مکلفیتونه ادا کړي (د شک د مخنیوي لپاره، هغه پاتې مکلفیتونه چې تړون لرونکي یې د بیا رغونې او د کان د مخې د بندولو په برخه کې لري)؛

46.5.3 د ټولو هغه چارو ترسره کول چې د نافذه قوانینو د رعایت لپاره اړین ګڼل کېږي؛ او

46.5.4 څومره ژر چې شوني وي، وزارت ته په لیکلي بڼه خبر ورکړي چې د 46.5.1 – 46.5.3 مادو پربنسټ خپل مکلفیتونه سر ته ورسوي.

د جواز د مودې تر پای ته رسېدو وروسته ساحې ته لاسرسی

46.6 له هغو مواردو پرته چې په 46 ماده کې ذکر شوي، تړون لرونکی بنایي:

46.6.1 د جواز ساحې د اعتبار مودې تر پای ته رسېدو وروسته د جواز ساحې ته تر هغې مودې پوري لاسرسی ولري، چې منطقاً له 46.5.1 تر 46.5.3 مادې په رڼا کې د تړون لرونکي د مکلفیتونو د سرته رسولو لپاره اړین دي او ساحې ته د دغو تجهیزاتو وړل او له استازو سره داخلېدل بوازې د مکلفیتونو د ادا کولو او چټکتیا په مقصد وي؛ او

DO3-236

46.6.2 د هري هغې لاربښووني متابعت وکړي چې ساحې ته د لاسرسي په اړه د کومې اداري له خوا صادرېږي.

د اجرا د تضمين او د چاپېريال ساتنې تضمين بېرته سپارل

46.7 وزارت بايد:

46.7.1 د تړون لرونکي له خوا د 46.5.4 مادې مطابق د خبرتيا له تر لاسه کولو وروسته، وزارت مکلف دی چې تر کومه چې عملي وي، د جواز ساحه تفتيش کړي څو تصديق کړي چې تړون لرونکي د اکتشاف په منظور شوي پلان، د استخراج منظور شوي پرپوزل او د چاپېريال ساتنې د مديريت منظور شوي پلان کې شوې ژمنې ترسره کړي دي.

46.7.2 څومره چې ژر شوني وي، وروسته له هغې چې وزارت تصديق کړي چې تړون لرونکي:

46.7.2.1 په منظور شوي اکتشافي پلان يا د استخراج منظور شوي پروپوزل کې خپلې ژمنې پوره کړي، نو وزارت تړون لرونکي ته د اجرا اړونده تضمين بېرته سپاري؛ او

46.7.2.2 د چاپېريال ساتنې د مديريت په منظور شوي پلان کې يې ژمنې پوره کړي، وزارت تړون لرونکي ته د چاپېريال ساتنې د اجرا تضمين بېرته سپاري؛

46.8 وزارت ښايي د خپل لزوم ديد پراساس د چاپېريال ساتنې اړوند د اجرا تضمين ټول يا يوه برخه يې بېرته تړون لرونکي ته وسپاري، ترڅو د کان تر تړل کېدو پورې د روان نظارت لپاره يو تضمين وي. که چېرې وزارت وغواړي چې د چاپېريال ساتنې د تضمين مقدار کې بدلون راولي، کولای شي چې له نافذه مقررې سره سم يې ترسره کړي.

47 ګډې حل لارې

47.1 هغه حقوق او حل لارې چې ددې تړون په نهمه برخه کې مشخصې شوې دي، پر هغو حل لارو سربېره دي او پر هغو حقوقو يا حل لارو باندې نه عوض کېږي يا هغه نه محدودوي چې په همدې نهمه برخه يا په نافذه قانون کې بيان شوې دي.

لسمه برخه: فرعي قراردادونه او معاملې

48 فرعي قرارداد

48.1 که چېرې تړون لرونکی د منرالي فعاليتونو د ترسره کولو په تړاو کوم قراردادي استخداموي، نو:

48.1.1 تړون لرونکی مکلف دی چې سملاسي د قراردادي او د هغو منرالي فعاليتونو د جزيياتو په اړه چې قراردادي يې په پام کې لري، وزارت ته په ليکلي بڼه خبر ورکړي؛

48.1.2 تړون لرونکی بايد داډ رامنځته کړي چې د قراردادي له لوري د هر منرالي فعاليت له ترسره کولو وړاندې:

48.1.2.1 نوموړی قراردادي، له تړون لرونکي سره په ليکلي بڼه تعهد کوي چې تر هغه بريده به ددې تړون د شرايطو رعايت کوي تر کومه چې پر منرالي فعاليتونو د تطبيق وړ وي ؛ او

48.1.2.2 فرعي قراردادي له قراردادي سره په ليکلي بڼه تعهد کوي چې تر هغه بريده به ددې تړون شرايط رعايت کوي تر کومه چې پر منرالي فعاليتونو د تطبيق وړ وي.

48.1.3 د ۴۸،۱،۲ مادې له محدودولو پرته، تړون لرونکی مکلف دی چې دا ډاډ رامنځته کړي چې قراردادي او د فرعي قراردادي، په منرالي فعاليتونو کې د بوختو کسانو لپاره اړين تکافل پلي کوي.

48.1.4 تړون لرونکی مکلف دی چې دا ډاډ رامنځته کړي چې د تړون لرونکي له خوا د قراردادي او بل هر فرعي قراردادي نظارت او مديريت په کافي اندازه ترسره کېږي ترڅو تصديق کړي چې :

48.1.4.1 تړون لرونکی ددې جوګه دی چې د قراردادي او د فرعي قراردادي له خوا ددې تړون شرايط رعايت کېږي؛ او

IR DO3-236 AF

48.1.4.2 ټرون لرونکی د قراردادي یا فرعي قراردادیانو له هغو کړنو له مخکې خبر کړي چې بنایي ټرون لرونکی ددې ټرون د کوم شرط د نقض له ګواښ سره مخ کړي.

48.2 د شک د مخنیوي لپاره:

48.2.1 په دې ټرون کې هیڅ شی د ټرون لرونکي هغه مکلفیتونه یا مسئولیتونه چې ددې ټرون پربنسټ ورته سپارل شوي، نه شي رفع کولای، ولو که ټرون لرونکي خپل ځینې مکلفیتونه کوم قراردادي یا فرعي قراردادیانو ته تفویض کړي هم وي؛

48.2.2د 48.2.1 مادې د حکمونو له محدودلو پرته، 48.1.3 مادې ته په پام سره که چېرې قراردادي یا فرعي قراردادیان د اړین تکافل په اجرا کولو کې پاتې راشي، دا کار به د ټرون لرونکي لپاره په ټرون کې د راغلو مکلفیتونو او مسئولیتونو د ترسره کولو خند نه ګرځي(د شک د مخنیوي لپاره د 24.1 مادې له مخې د ټرون لرونکي له خوا د تکافل د اجرا په برخه کې د مکلفیت په شمول)؛ او

48.2.3 ټرون لرونکی به د قراردادي او فرعي قراردادي د هر عمل او ترک عمل په وړاندې مسئول وي، داسې چې د قراردادي او فرعي قراردادیانو عمل یا ترک عمل د ټرون لرونکي اعمال دي.

49 د مدیریت بدلون

د اړتیا وړ منظوري

49.1 د 24.2 مادې له محدودولو پرته، ټرون لرونکی مکلف دی چې د پروژې په سهامدارانو کې تر بدلون راوستلو وړاندې د نافذه قانون او مقررې له مخې د وزارت لیکلي منظوري ترلاسه کړي.

د هغه جواز ځنډول چې منظوری ته په تمه دی

49.2 ټرون لرونکی دا مني چې د کانونو نافذه قانون له مخې، که د ټرون لرونکي په مدیریت کې د وزارت تر لیکلي منظورۍ وړاندې بدلون راشي، په دغه صورت کې د ټرون لرونکي ټول جوازونه د بدلون د پیل په موده کې ځنډول کېږي او پر هغه نېټه یې د اعتبار موده پای ته رسېږي په کومه چې وزارت د منظورۍ لپاره وړاندې شوی غوښتنلیک منظوروي.

له منظورۍ پرته د مدیریت بدلون

49.3 که چېرې د ټرون لرونکي له خوا د مدیریت بدلون:

49.3.1 د وزارت تر لیکلي منظورۍ وړاندې پېښ شي او بیا وزارت د ټرون لرونکي غوښتنه د مدیریت د بدلون له مخې رد کړي؛ یا

49.3.2 د وزارت له لوري د مدیریت بدلون لپاره د غوښتنلیک تر ردولو وروسته پېښ شي،

نو په دې په دغه صورت کې بنایي ټرون د 44.1.9 مادې له مخې فسخ شي.

50 د حقونو او مکلفیتونو پر لیږد محدودیتونه

د وزارت له خوا لیږد

50.1 وزارت نه شي کولی چې په دغه ټرون کې راغلي حقوق او مکلفیتونه بل لوري ته ولېږدوي، مګر دا چې وزارت د ټرون لرونکي لیکلي موافقه ترلاسه کړې وي.

د ټرون لرونکي لهخوا لیږد

50.2 ټرون لرونکی نه شي کولای چې:

50.2.1 په دې ټرون کې راغلي هر ډول حقوق او مکلفیتونه بل لوري ته ولېږدوي، مګر د جواز یا د جواز منفعت اړونده حقوقو او مکلفیتونو څخه پرته، او

50.2.2 جواز یا د جواز منفعت لیږدولی شي (چې د شک د مخنیوي لپاره د جواز د منفعت ایجاد هم پکې شاملېږي)، مګر دا چې:

50.2.2.1 ټرون لرونکي د کانونو د نافذه مقررې او قانون سره سم له مخکې د وزارت منظوري ترلاسه کړې وي؛ او

50.2.2.2 د 50.3 او 50.5 مادې د حکمونو په رعایت سره، د جواز د منفعت ترلاسه کوونکي لومړی په داسې بڼه له وزارت سره ژمنلیک لاسلیک کړی وي چې وزارت ته د منلو وړ وي او ددې ژمنې پربنسټ د وزارت په وړاندې دا تعهد لري چې د ټرون ټول مکلفیتونه چې د حقونو د لیږد په اړه ذکر شوي یا هم د ټرون لرونکي پر ځای په صراحت سره بیان شوي وي، رعایت کوي.

50.3 وزارت کولی شي چي په 50.2.2.2 ماده کي د ذکر شوي تعهد پر ځای، د اړونده جواز د منفعت ترلاسه کوونکی مکلف کړي ترڅو پر هغو شرایطو برابر چي په دې تړون کي ذکر شوي دي، د یو بل تړون د عقد لپاره چمتو شي.

50.4 د 50.2.2.2 مادې له مخې د ژمنلیک تر اجرا یا د کانونو د اوسني تړون تر تعدیل کېدو وروسته چي په 50.3 ماده کي راغلي (که د تطبیق وړ وي)، اوسنی تړون لرونکی ددې تړون پربنسټ د راتلونکو ټولو مکلفیتونو په وړاندې تر هغه بریده آزاد دی، تر کومه چي یاد مکلفیتونه د ژمنلیک یا د کانونو د تړون له مخې د اړونده جواز د منفعت ترلاسه کوونکی پرغاړه اخلي.

د تضمین امتیاز

50.5 که تړون لرونکی د شریعت مطابق ددې مقصد لپاره د جواز د امتیازونو د لېږد وړاندیز وکړي (د شک د مخنیوي لپاره د جواز د امتیاز رامنځته کول هم پکي شامل دي) چي یوه شخص ته د رهن یا د تضمین د نورو ګټو د ورکولو په وسیله د جواز په ساحه کي د منرالي فعالیتونو د تمویل لپاره مالي وجوه ترلاسه کوي، په 50.2.2.2 ماده کي راغلي ژمنه ښایي د جواز ترلاسه کوونکو په انتخاب یا د یاد شخص له خوا د راتلونکو حقونو په پلي کولو یا هم یاد شخص یا د هغه په استازیتوب د بل شخص له خوا د واک په پلي کولو پورې مشروط وي، ترڅو جواز یا د جواز امتیاز ولېږدوي.

یوولسه برخه: عمومي حکمونه

51 د وزارت له خوا ډاډ

منظوري

51.1 تر کوم ځایه چي شوني وي او د دې تړون او نافذه قوانینو سره مطابقت ولري، وزارت او ټولي اړونده اداري به هڅه کوي چي تړون لرونکی سره د پروژې د پراختیا او اجرا په برخه کي د ټولو اړینو منظوري ګانو په ترلاسه کولو کي مرسته وکړي.

د وزارت له خوا د خنډونو نه جوړول او نه تبعیض

51.2 د تړون لرونکي له خوا ددې تړون او د نافذه قوانینو د شرطونو او حکمونو د رعایت په پام کي نیولو سره، وزارت به په هېڅ داسي عمل لاس نه پورې کوي کوم چي:

51.2.1 د تړون لرونکي وړتیا یا توانایي داسي اغېزمنه کړي چي خپله شتمني او کاروبار لکه څرنګه چي لازمه ده، هغسي تنظیم نه شي کړای؛ او

51.2.2 په افغانستان کي دننه د تړون لرونکي د استازو آزاد تګ راتګ زیانمن کړي.

بهرني کارګر

51.3 د تړون لرونکي له خوا د تړون د 29 مادې د شرایطو او د محلي ګټې د منظور شوي پلان د شرایطو په رعایت سره، تړون لرونکی ښایي د نافذه قوانینو په پام کي نیولو سره لکه څرنګه چي اړتیا یا مناسبه وي، بهرني کارګر استخدام کړي.

51.4 د 51.1 یا 51.2 مادو د حکمونو له محدودولو پرته، وزارت مکلف دی چي که چېرې اړتیا ولیدل شي، د منرالي فعالیتونو د ترسره کولو په مقصد د تړون لرونکي له خوا د بهرنیو کارګرو استخدام ته اجازه ورکړي ترڅو په ازاده توګه:

51.4.1 افغانستان ته راشي، کار وکړي او هستوګن شي؛ او

51.4.2 له افغانستان څخه ووځي؛

خو په دې شرط چي یاد کسان به ټل د نافذه قوانینو تابع اوسي.

د تړون لرونکي د شتمنیو مصادره

51.5 د ۱۴، ۱۵، ۱۷ او ۱۸ مادې د حکمونو له محدودولو پرته، وزارت نه شي کولی چي د اجبار له لارې:

51.5.1 د تړون لرونکي له خوا د منرالي فعالیتونو په نتیجه کي استخراج شوي منرالونه یا تولید شوي محصولات مصادره کړي؛ یا

51.5.2 د تړون لرونکي کوم عقاري یا شخصي ملکیت (د شک د مخنیوي لپاره، د هغي ځمکي په ګډون چي د تړون لرونکي ملکیت وي)

خو له هغو مواردو پرته چي د استملاک قانون، د خصوصي پانګوني قانون یا کوم بل نافذه قانون اجازه ورکړې وي.

IR DO3-236 AF

51.6 که وزارت بې اړینه وګڼي چې د 51.5 مادې مطابق منرالونه، محصولات یا نور ملکیتونه په جبري توګه مصادره کړي، نو وزارت مکلف دی چې د نافذه قوانینو سره سم تړون لرونکي ته یې جبران چې عادلانه، کافي او اغېزناک وي، تادیه کړي.

د تړون لرونکي په ګټه د ځمکې استملاک

51.7 په هغه صورت کې چې د کانونو نافذه قانون پلې کېږي، وزارت ژمنه کوي ترڅو د هغې اړونده ځمکې د استملاک په اړه چې د بل شخص ملکیت وي، څومره چې ژر کېدای شي د اقتصادي کمېسیون څخه منظوري ترلاسه او دا کار به لاندې مواردو ته په پام سره ترسره کېږي:

51.7.1 تر یادې نېټې وروسته د ۹۰ کاري ورځو په جریان کې کله چې تړون لرونکی د اړونده ځمکې په اړه د کانونو نافذه قانون د حکمونو په پام کې نیولو سره د ځمکې مالک یا متصرف ته د هغه د رضایت ترلاسه کولو لپاره لیکلې غوښتنه ولېږي.

51.7.2 د کانونو د نافذه قانون سره سم تر یادې نېټې وروسته کله چې د ځمکې مالک یا متصرف د تړون لرونکي غوښتنې ته د رد ځواب ورکړي؛

په دواړو حالاتو کې، چې تړون لرونکی مکلف دی وزارت په لیکلې توګه خبر کړي، دغه خبرتیا باید له لاندې ضمایمو سره مل وي:

51.7.3 د ټولو هغو لیکونو کاپي ګانې چې د تړون لرونکي او د اړونده ځمکې د مالک یا متصرف ترمنځ تبادله شوي، ضمیمه کول ؛ او

51.7.4 په دې اړه غوښتنه چې وزارت د عامه ګټو په خاطر د اړونده ځمکې د استملاک لپاره د اقتصادي کمېسیون څخه منظوري ترلاسه کړي.

51.8 تړون لرونکی مني او موافقه کوي چې که چېرې اقتصادي کمېسیون د عامه ګټو په موخه د استملاک وړاندیز چې د کانونو نافذه قانون کې تصریح شوی، تصویبوي، نو:

51.9 ښایي د خسارې جبران (د معادلې ځمکې د ورکړې په شمول) د استملاک قانون له مخې د استملاک کوونکې ادارې لهخوا د تادیې وړ وي؛ او

51.9.1 په دغه صورت کې تړون لرونکی مکلف دی چې د استملاک د ادارې تر غوښتنې وروسته د ۲۰ کاري ورځو په موده کې، د اړونده ځمکې د استملاک په موخه دغې ادارې ته د خسارې معادل تادیه کړي.

52 غیر مترقبه پېښې (فورس ماژور)

غیر مترقبه پېښې

52.1 د 52.2 مادې په رعایت سره، د تړون د 52 مادې د موخې په رڼا کې **غیر مترقبه پېښه** هغې پېښې یا حالت یا د پېښو یا حالاتو ترکیب ته وایي کوم چې:

52.1.1 د اټکل وړ نه وي؛

52.1.2 منطقاً د زیانمن لوري له کنټرول یا اختیار څخه پورته وي؛

52.1.3 په دې تړون کې د زیانمن لوري د راغلو مکلفیتونو (له هغه مکلفیت پرته چې د تادیاتو په اړه وي) د خنډ یا تقصیر لامل شي ؛ او

52.1.4 د غیرمترقبه پېښې په وخت کې دا توقع نه شوای کېدای چې زیانمن لوري د صنعت د غوره کړنې پر اساس د معقولانه او ځیرکانه کوښښونو په ترسره کولو سره د هغې مخنیوی کړی وای یا یې کنټرول کړي وای؛ او

تر هغه بریده چې په 52.1.1 – 52.1.4 مادو کې ذکر شوي شرایط پوره کړي، لاندې حالات غیر مترقبه پېښې ګڼل کېږي:

52.1.5 جګړه، پاڅون، بلوا، مدني نافرماني او تروریستي اعمال؛

52.1.6 محاصرې، تحریمونه، عام اعتصابونه او یا د هېواد یا اړونده صنعت په سطحه کارګري شخړې چې له زیانمن یا زیانمن لوري یا د زیانمن لوري له نورو اړوندو لورو سره تړاو ونه لري؛

52.1.7 وبا ګانې یا قرنطین؛ او

52.1.8 زلزله، طوفان، سېلاب، اور لګېدنه، تالنده برېښنا یا د هوا نور ورانوونکي پېښې.

52.2 پر 52.1 مادې سربېره، د 52 مادې د موخو په رڼا کې لاندې پېښې یا حالتونه په غیرمترقبه پېښو کې نه راځي:

52.2.1 اقتصادي تنګلاسي یا د بازار په شرایطو کې بدلون؛

52.2.2 هغه پېښې چې ددې تړون پر اساس د يوه زيانمن طرف د مكلفيتونو اجرا سختوي، خو ناممكن كوي يې نه؛
52.2.3 جګړې، پاڅونونه، بلواوې، مدني ناكرارې او تروريستي اعمال، مګر دا چې دغه پېښې:
52.2.3.1 په مستقيم ډول د جواز سيمه اغېزمنه كړې يا په مادي توګه د استخراجي پلان تطبيق مختل يا مخنيوى يې وكړي؛
52.2.3.2 په پورتنۍ 52.2.3 ماده كې مشخص شوې اړونده وضعيت د پام وړ خرابوالي لامل شي كوم چې د انفاذ د نېټې اړونده شرايطو سره تړاو ولري؛ او
52.2.3.3 تړون لرونكي د كورني امنيت پلان كې راغلي تعهدات پلي كړې وي؛
52.2.4 د جواز ساحې موجوده شرطونه، د موجوده ناچاوده مهماتو په شمول؛
52.2.5 د جواز په سيمه كې تر معمولي كچې ډېر د ځمكې اوړېدل؛ او
52.2.6 نورې هغه پېښې يا حالات چې د پېښېدو په وخت كې، د غير مترقبه پېښو له تعريف سره چې په 52.1 ماده كې وړاندې شوى، نېږدې مستقيم تړاو ونه لري.

د غير مترقبه پېښو اغېزې

52.3 د 52.4 مادې په پام كې نيولو سره، كه چېرې كومه غيرمترقبه پېښه ددې سبب كېږي چې په تړون كې د تړون لرونكي يا وزارت (زيانمن لورى) د راغلو مكلفيتونو د اجرا مخنيوى كوي يا يې د ځنډ لامل ګرځي، نو :
52.3.1 د زيانمن شوې لورې اړونده مكلفيتونه (له مالي مكلفيتونو پرته)؛ او
52.3.2 د مقابل لورې اړونده مكلفيتونه به كوم چې د زيانمن لورې د مكلفيتونو په اجرا پورې متكي دي،
له هغې نېټې څخه ځنډول كېږي كوم چې فورس ماژور (غيرمترقبه) پېښې د يادو مكلفيتونو د اجرا مانع ګرځي يا هغه ځنډوي او دا حالت به تر هغې دوام مومي چې د 52.9 مادې مطابق فورس ماژور پېښې پاى ته رسېږي.

د غير مترقبه حالاتو په اړه خبرتيا

52.4 كه چېرې يو زيانمن لورى د غيرمترقبه پېښو له امتياز څخه د برخمن كېدو دعوى كوي، نو:

52.4.1 بل لورې د هغې پېښې يا حالاتو يا د دواړو پېښو يا حالاتو په اړه خبر كړي چې فورس ماژور لامل كېږي، او د فورس ماژور تر پېښېدو وروسته د ۱۰ ورځو په جريان كې وروسته تر هغې چې زيانمن لورى په لومړي ځل د فورس ماژور په اړه خبرېږي، څومره ژر چې شوني وي خبر وركړي؛
52.4.2 بل لورى سملاسي د هغو اقداماتو په اړه خبر كړي چې د فورس ماژور پېښو د اغېزو د راكمولو په موخه تر لاس لاندې نيول شوي وي؛
52.4.3 د 54.5 مادې حكمونه رعات كړي، كه څه هم 52.4 ماده په خپله بايد د يو زيانمن لورې له خوا د 54.4 مادې سره سم د خبرتيا د صدور ځنډ ونه ګرځي.
52.4.4 ددې تړون له مخې د خپلو هغو مكلفيتونو ترسره كولو ته دوام وركړي چې فورس ماژور پېښو له كبله نه دي اغېزمن شوي ؛ او
52.4.5 څومره ژر چې شوني وي، ددې تړون له مخې د خپلو مكلفيتونو سرته رسول بېرته پيل كړي.

د اغېزو راكمولو مكلفيت

52.5 زيانمن لورى مكلف دى چې د فورس ماژور پېښو د اغېزو راكمولو لپاره غوره هڅې وكړي او د مكلفيتونو په سرته رسولو كې رامنځته شوى ځنډ حداقل ته ورسوي.

هغه پېښې چې له حقوقي لارو د حل و فصل وړ نه دي

52.6 بې له دې چې ددې تړون پربنسټ د يو زيانمن لورې مكلفيتونه اغېزمن شي، په 52.5 ماده كې د درج شويو مكلفيتونو په شمول، كه چېرې يو زيانمن شوى لورى يې مناسبه ونه ګڼي، ياد لورى مكلف نه دى چې د محاصرې، تحريم، اعتصاب يا كارګري اختلاف اړونده شخړو د حل لپاره سره كېني.
52.7 كه چېرې يو زيانمن شوى لورى په 52.6 ماده كې ذكر شويو مواردو ته په رسيدګۍ كې پاتې راشي، دا پېښه بايد داسې ونه ګڼل شي چې ګني د زيانمن لورې په كنټرول كې وه، يا هم په 52.1 ماده كې د فورس ماژور پېښو تعريف ته په پام سره، زيانمن لورې د يادو پېښو مخنيوى كولاى شواى يا يې هم په كنټرولاى شواى.

لګښت

52.8 پر هغو حکمونو سربېره چې د 52 مادي له حکم سره مغايرت لري، د فورس ماژور پېښو د اغېزو د راکمولو لپاره د کوښښونو په لړ کې، هېڅ زيانمن لورى اړ نه دى چې د اړوند کار ترسره کولو لپاره تر معقولي اندازې زياتې پيسې مصرف کړي. په دې توګه، د زيانمن شوي لوري هېڅ ډول مالي وضعيت بايد په پام کې ونه نيول شي.

د غيرمترقبه پېښو پاى

52.9 فورس ماژور پېښې به د لاندې مواردو مخکې پاى ته رسېږي او د زيانمنو لورو مکلفيتونه چې د 52 مادې له مخې ځنډېدلي دي، بېرته د بشپړ اجرا او انفاذ حالت ته راګرځي:

52.9.1 هغه وخت کله چې مقابل لورى د زيانمن شوي لوري خبرتيا ترلاسه کړي، کوم چې بيانوي چې نوموړى لورى ددې جوګه دى چې په دې تړون کې د راغلو مکلفيتونو اجرا بيا پيل کړي (دغه ډول خبرتيا بايد په ممکنه لنډ وخت کې واستول شي) ؛ او

52.9.2 هغه وخت کله چې زيانمن شوى لورى په تړون کې د راغلو ژمنو اجرا له سره پيل کړي.

د غير مترقبه پېښو د دوام له امله د تړون فسخ کول

52.10 که چېرې د فورس ماژور يوې پېښې تر له پسې شپږ مياشتې مودې پورې دوام وکړي نو:

52.10.1 دواړه لوري بايد د 52.2 مادې په پام کې نيولو سره، د حسن نيت له مخې مذاکرات پيل کړي او که چېرې په دې تړون کې تعديلاتو ته اړتيا وي، په اړه يې هوکړې ته ورسېږي؛ او

52.10.2 که چېرې:

52.10.2.1 دواړه لوري د 52.2 مادې مطابق د زيانمن شوي لوري له خوا د فورس ماژور په تړاو تر خپرې کړې خبرتيا وروسته د ۱۲ مياشتو په جريان کې د تړون د تعديل په اړه هوکړې ته ونه رسېدل؛ يا

52.10.2.2 دواړه لوري د 52.2 مادې مطابق د تړون د يو يا دوه مورده تعديلاتو په اړه د هغې مودې په جريان کې چې په 52.10.2.1 کې تصريح شوې، موافقې ته ورسېږي، خو ياد تعديلات د 52.3 مادې مطابق د شپږو مياشتو په موده کې د اجرا وړ ونه ګرځي نو.

په دغه صورت کې له 52.11 مادې سره سم وزارت کولى شي چې دغه تړون فسخه کړي او د تړون فسخه له يو لوري څخه بل ته د خبرتيا تر لېږلو وروسته د اجرا وړ دى.

52.11 که چېرې تړون د 52.10 مادې مطابق د وزارت له خوا فسخ شي، د تړون 45 ماده د تطبيق وړ ده.

53 د اختلافونو حل

د افغانستان د سوداګريزو شخړو د حل مرکز (ACDR)

53.1 د 53.2 مادې په پام کې نيولو سره، که چېرې ددې تړون په اړه کومه شخړه، اختلاف يا دعوى رامنځته کېږي او د تړون د يو اړخ له لوري بل اړخ ته د خبرتيا تر استولو وروسته دواړه لوري د ۶۰ ورځو په جريان کې کومې هوکړې ته ونه رسېږي، نو موضوع به د افغانستان د سوداګريزو شخړو د حل مرکز کې حکميت ته محول کوي.

53.2 د شک د مخنيوي لپاره، اړخونه په دې وسيله په صراحت سره څرګندوي چې هر هغه اختلاف يا شخړه چې له دې تړون څخه رامنځته کېږي، د حل لپاره به د افغانستان د سوداګريزو شخړو مرکز ته وړاندې کېږي.

53.3 د حکمانو شمېر بايد درې تنه وي.

53.4 د حکميت قرار کېداى شي چې د يو مشخص مقدار پيسو د تاديه کولو يا هم د يو عمل د ترسره کولو، د يو عمل د نه ترسره کولو يا هم ددغه ډول اعمالو د ترکيب په اړه د حکم صادرول وي.

53.5 د حکميت ځاى کابل، افغانستان دى.

53.6 د حکميت قرار په هغه صورت کې چې دواړه لوري پرې رضايت ولري نهايي او د تطبيق وړ دى. د يو لوري د نه رضايت په صورت کې موضوع اړونده داخلي محاکمو ته محول کېږي.

53.7 د افغانستان محاکم کولى شي چې د حکميت قرار د انفاذ په اړه خپل صلاحيت اعمال کړي.

IR DO3-236 AF

53.8 تر کوم ځایه چې شوني وي، تړون لرونکی او وزارت دواړه کولی شي چې د شخړې په جریان کې د تړون تطبیق ته دوام ورکړي.

54 محرمانه معلومات

اسناد

54.1 تړون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون سره سم وزارت به:

54.1.1 د اوسني تړون یوه نسخه او د تړون لرونکي د ذینفع مالکانو جزییات به د دغه تړون تر لاسلیک وروسته د ۱۰ کاري ورځو په جریان کې خپروي؛

54.1.2 د جواز یوه نسخه او د جواز لرونکي د ذینفع مالکانو جزییات به هم د جواز تر صدور یا انتقال وروسته د ۱۰ کاري ورځو په جریان کې خپروي؛

54.1.3 وزارت مکلف دی چې له نافذه مقرري سره سم، د ثبت شویو معلوماتو محتویات وساتي او هغه د عامه لاسرسي وړ وګرځوي؛

54.1.4 پر نورو موضوعاتو سربېره، د ثبت شویو معلوماتو محتویات به د تړون اړونده ځیني جزییات لکه څرنګه چې په نافذه مقرره کې ذکر شوي، شامل وي؛

54.1.5 د هغو اسنادو کاپي ګاني چې ددې تړون پربنسټ د خپراوي وړ وي، د کانونو نافذه مقررې سره سم به د عامه لاسرسي وړ ګرځي؛ او

54.1.6 اسناد باید په دې دلیل له خپرولو یا عامه لاسرسي ته له وړاندې کولو څخه پاتې نه شي چې ګڼي د یادو اسنادو ځیني محتویات د محرمو معلوماتو لرونکي دي.

د محرمو معلوماتو استفاده او افشا کول

54.2 د 54.4 مادې د مفهوم له مخې، تړلاسه کوونکی لوری باید محرمانه معلومات د یو ثالث شخص په واک کې ور نه کړي، همدا راز له محرمانه معلوماتو څخه په هېڅ ډول استفاده نه شي کولای، مګر دا چې له دغه تړون یا نافذه قوانینو سره سم له خپلو حقونو څخه د ګټې اخیستنې او یا خپلو مسؤلیتونو پرځای کولو لپاره وکاروله شي.

54.3 تړلاسه کوونکی لوری باید ډاډ ورکړي چې هر استازی یې چې د 54 مادې د مقصد په رڼا کې محرمانه معلومات د هغوی په واک کې ورکول کېږي، د یاد شوي بند محتوا به مراعاتوي.

54.4 د 54.2 مادې له مخې، تړلاسه کوونکی لوری په لاندې مواردو کې له محرمانه معلوماتو ګټه اخیستلای او یا یې افشا کولای شي:

54.4.1 د 54.5 مادې له مخې، تړلاسه کوونکی لوری به د معلوماتو د افشا کوونکي اداري مخکې له مخکې رضایت ترلاسه کړی وي (دا رضایت باید په غیرمنطقي او مشروط ډول نه وي ترلاسه شوی او ځنډول شوی هم نه وي)؛

54.4.2 د معلوماتو افشاء کول به د ترلاسه کوونکي لوري استازي ته وي چې موخه یې له دغه تړون یا نافذه قانون او مقررې سره سم د ترلاسه کوونکي لوري له حقونو استفاده یا ترلاسه کوونکي لوري مسؤلیت پر ځای کول وي.

54.4.3 د کانونو نافذه قانون او مقررې او یا نور نافذه قوانین یې افشاء کول لازم وبولي.

54.4.4 معلومات د مالي مسؤلینو او یا د ښه نیت له مخې د ترلاسه کوونکي لوري د مالي مسؤلینو او یا هم له ترلاسه کوونکي لوري سره اړوند کوم دربیم کس په واک کې ورکړل شوي وي او هغه کس هم هوکړه کړې وي چې د 54 مادې محتوا به مراعاتوي؛ او یا

54.4.5 افشاء د بېرودونکي لپاره او په دغه تړون یا ورکړل شوي جواز کې د ترلاسه کوونکي لوري له حقوقو او ګټو سره په ښه نیت سره شوې وي او د معلوماتو ترلاسه کوونکی کس به هم د 54 مادې د محتوا له رعایت کولو سره هوکړه کوي.

رضایت

54.5 په هغه صورت کې چې تړون لرونکی د وزارت له لوري د رضایت نامې په اړه د خبرتیا له ترلاسه کولو وروسته تر پنځو کاري ورځو پورې په لیکلي بڼه، د 54.4.1 مادې له حکم سره سم خپل څرګند مخالفت اعلان نه کړي، په دې صورت کې به د محرمانه معلوماتو د افشاء او استفادې پربنسټ د تړون لرونکي رضایت بلل کېږي. البته په هغو حدودو کې چې د وزارت له لوري د معلوماتو افشاء د خلکو د روغتیا، خوندیتابه او امنیت ساتنې لپاره په بېړنیو حالاتو کې اړین وبلل شي.

IR DO3-236 AF

55 خبرتیاوې

د خبرتیا استول

55.1 هر ډول خبرتیا یا اړیکې چې ددې تړون له مخې یې اړخونه له یو بل سره تامینوي، باید په لیکلې بڼه په پښتو یا په دري ژبو وي او په لاندې طریقو سره واستول شي:

55.1.1 د تړون لړونکې په پته دې ولیږل شي او د اړوندې څانګې د پام اړولو لپاره یې باید د اړونده شعبې یا د آمر په نوم (که چېرې د تطبیق وړ وي) چې لاندې مشخص شوي، نښاني کړي؛ یا

55.1.2 هغه لورې ته د ایمیل له لارې او د څانګې او یا اړوند آمر (که موجود وي) له نښاني سره ولیږل شي، لکه څرنګه چې په لاندې ډول مشخص شوي.

تړون لړونکی:

پته: د ګوهرشاد بېګم سرک هرات ښار، افغانستان

ایمیل: hamgarayangharb23@gmail.com

وزارت:

پته: مکرویان څلور لاری کابل

برېښنالیک: lsmmd@momp.gov.af

د اړیکې د جزئیاتو بدلون

55.2 تړون لړونکی تصدیقوي چې:

55.2.1 د کانونو د نافذه قانون له مخې تړون لړونکی مکلف دی چې خان د ثبت شوې پتې پر سموالي او کره والي ډاډه کړي؛ او

55.2.2 پته او برېښنالیک د اړونده نافذه مقررې د حکمونو له مخې بدلېدای شي.

55.3 که وزارت [۳] کاري ورځې وړاندې تړون لړونکی کس د خپلې پتې او ایمیل پر بدلېدو خبر کړي، هر ډول لېږل شوې خبرتیا او مکتوب هغه مهال د اعتبار وړ دی چې وروستي ایمیل یا پتې ته لېږل شوی وي.

د خبرتیا وخت لاندې ترتیب شوی دی

55.4 هر ډول لېږل شوې خبرتیا باید تر لاندې ټاکل شوو مودو وروسته ترلاسه شوې وبلل شي:

55.4.1 که تحویل شوی وی، هغه وخت چې په اړونده پته ابښودل شوی وي

55.4.2 که د پوست له لارې لېږل شوی وي، د لېږلو تر نېټې وروسته پینځه (۵) کاري ورځې (یا که پوست له هېواده بهر ته وي) لس (۱۰) کاري ورځې؛ او یا

55.4.3 که د ایمیل له لارې لېږل شوی وي، د اتوماتیکې تاییدی له راتلو سره سم؛ که اتوماتیک ځواب رانه شي، له هغه وخت څخه دري ساعته وروسته چې ایمیل یا برېښنالیک د لیږونکې لخوا لیږل شوی وي، او دا وخت د هغه وسیلې په حواله ټاکل کیږي چې برېښنالیک یې لیږلی وي.

55.5 له دې سره سره، که خبرتیا یا برېښنالیک په غیر رسمي ورځ او یا د مازدیګر تر ۵:۰۰ بجو وروسته لېږل شوی وي، د لېږلو نېټه به یې د راتلونکې کاري ورځې پیل وبلل شي.

56 متفرقه حکمونه

د تړون د لورو ترمنځ اړیکه

56.1 دغه تړون:

56.1.1 د طرفینو ترمنځ د شراکت او ګډې پانګونې (joint venture) هېڅ اړیکه نه رامنځته کوي ؛ یا

56.1.2 هېڅ لورې حق نه لري، چې د بل لورې په استازیتوب یو کار ترسره او یا کوم مسئولیت ومني.

لګښتونه

56.2 مګر دا چې په دې تړون یا د کانونو نافذه قانون کې بل ډول تصریح شوې وي، د تړون هر لوری مکلف دی چې ددې تړون او د تړون اړونده د نورو اسنادو د چمتو کولو، مذاکرې، اجرا یا رعایت په تړاو هر ډول لګښتونه او مصارف خپله ورکړي.

IR DO3-236 AF

نور اقدامات

56.3 هر لوری مکلف دی چي په خپل شخصي لګښت ټول اسناد چمتو کړي او یا له مقابل لوري څخه د غوښتنې وړ چارو د اجرا لپاره دړیم شخص وګوماري تر څو دغه تړون او دې ته ورته نوري معاملې په ګټور او بشپړ ډول له نیمګړتیا لرلو پرته عملي شي

پر تړون حاکم قانون او قضايي واک

56.4 دا تړون د افغانستان د نافذه قوانینو پر اساس تنظیمیږي. د 53 مادې په پام کې نیولو سره، دواړه لوري د د ذکر شویو محاکمو ځانګړی واک او استناف خواهي مني.

د تړون ژبه

56.5 دغه تړون پر پښتو او انګلیسي ژبو چمتو شوی او اجرا کیږي چې هر لوری به په دواړو ژبو د تړون یوه کاپي ترلاسه کوي. که چېرې په دواړو ژبو د چمتو شوي تړون د نسخو ترمنځ توپیر وي، پښتو نسخې ته ارجحیت ورکول کیږي.

د تفکیک قابلیت

56.6 د دغه تړون هر حکم په جلا توګه د تفکیک وړ دی.

معافیتونه

56.7 د دې تړون له مخې د یو حق، واک یا حل لارې په اړه معافیت باید د یو لوري له خوا بل لوري ته په لیکلې بڼه وي. دا معافیت به د کوم مکلفیت یا نقض د ضمني معافیت په معنی نه وي.

د غرامت دوام

56.8 په دغه تړون کې هر غرامت د تړون لرونکي جلا او له نورو مسئولیتونو څخه خپلواک مسئولیت دی او د تړون تر فسخې وروسته هم دوام کوي.

[د دې پاڼې پاتې برخه عمداً خالي پریښودل شوې ده.]

لومړی جدول: اکتشافي جواز

لومړی برخه: مقدم شرطونه

	مقدم شرطونه	وروستی نېټه
۱	وزارت حق لري چې دغه تړون فسخ کړي که چېرې تړون لرونکی له کوم معقول او موجه عذر پرته خپل کارونه د دوو (۲) میاشتو په موده کې په پرله پسې ډول وځنډوي.	
۲	تړون لرونکی د پروپوزل د تعهداتو په اساس ژمن دی چې د هرات د پښتون زرغون د اوسپني د پروژې د اکتشاف په مرحله کې ۵،۲۶۵،۴۵۹ امریکایي ډالره پانګونه وکړي. تړون لرونکی د پروپوزل د تعهداتو په اساس ژمن دی چې د هرات دپښتون زرغون د اوسپني په پروژې د استخراج او پروسس په برخه کې به ۱۰۰،۰۰۰،۰۰۰ (سل میلیونه امریکایي ډالر) امریکایي ډالره پانګــــــونه وکــــــړي. تړون لرونکی د پروپوزل د تعهداتو په اساس ژمن دی چې د هرات د پښتون زرغون د اوسپني په پروژه کې په مجموعي توګه 140,105,459 (یوسل څلویښت میلیون یو لک پنځه زره څلور سوه نهه پنځوس) امریکایي ډالره پانګونه وکړي.	
۳	تړون لرونکی مکلف دی چې خپل اکتشافي فعالیتونه د نړیوالو معیارونو لکه CRIRSCO او داسي نورو معیارونو سره سم ترسره او پلي کړي.	
۴	تړون لرونکی مکلف دی چې د کان اړونده ټولي چارې په خپله ترسره کړي، نشي کولای خپل قرارداد او یا یې سهم په بل چاه وپلوري.	
۵	که چیرته تړون لرونکی په خپلو تعهداتو په قید شوي وخت کې عمل ونکړي، نو دا قرارداد به فسخه کړل شي او شرکت به یې د وزارت په تور لست کې شامل کړل شي.	
۶	تړون لرونکی مکلف ده چې حد اقل پینځه تنه کډوالوته د کارزمینه برابره کړي.	

دویمه برخه: د جواز اضافي شرطونه (د کانونو نافذه قانون)

	د جواز اضافي شرط
1.	۱. هغه اضافي شرطونه چې د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت له خوا په راپور کې د کانونو نافذه قانون مطابق خای پر خای شوي دي (د لرغونو آ او فرهنګي آثارو په اړه)، لکه څرنګه چې د وزارت له خوا د دغه تړون په ۳۴،۳،۲،۲ (الف) ماده کې ذکر شوي دي.

IR D03-236 AF

دریمه برخه: د جواز ساحه

مساحت ساحه	۱۶,۸۱۵۰۵۱ کیلومتر مربع	
شماره	عرض البلد	طوالبلد
۱	34 9 5.24	62 36 46.13
۲	34 7 58.42	62 34 53.91
۳	34 5 59.36	62 36 51.69
۴	34 7 21.59	62 38 44.34

IR D03-236 AF

دویم جدول: استخراجي جواز

لومړۍ برخه: د جواز اضافي شرطونه (د کانونو نافذه قانون)

	د جواز اضافي شرط
.1	د کان کيندني د پروپوزل په اړه ټول هغه شرطونه چې داقتصادي کمېسيون له خوا د کان کيندني پر جواز لرونکي باندې د کانونو د نافذه قانون مطابق وضع کېږي.
.2	هغه اضافي شرطونه چې د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت له خوا په راپور کې د لرغونو او فرهنګي آثارو په اړه وضع شوي دي، لکه څرنګه چې د وزارت له خوا د دغه توړون په ۳۴,۳,۲,۲ ماده کې ذکر شوي دي.

دریم جدول: زیربنا او عامه کارونه

لومړی برخه: زیربنا

	هغه زیربناوې چې باید تړون لرونکی یې ورغوي
.1	تړون لرونکی مکلف دی چې په افغانستان کې دننه د اوسپنې د نهایي پروسس بشپړه فابریکه نصب کـــــړي او پروسس ترسره کړي .
.2	تړون لرونکی مکلف دی چې د دغې پروژې د ټولو منرالي فعالیتونو لپاره د اړتیا وړ بریښنا او اوبه رسول تامین کړي.
.3	تړون لرونکی باید د کان کیندنې فعالیتونو پورې اړوند ټول سړکونه جوړ کړي.

دویمه برخه: عامه کارونه

	هغه عامه کارونه چې تړون لرونکی یې باید وکړي	**وخت**
.1	شرکت مکلف دی چې په پروپوزل کې د خپلو ژمنو سره سم به د سیمې د خلکو د ضرورت په کتلو سره په سیمه کې مسجد، مدرسې، سړکونه او پلچکونه جوړوي.	

ونډه وال

شماره	سهم لرونکی	د سهم لرونکي سلنه
۱	همګرایان غرب د کانونو د استخراج شرکت	۱۰۰ سلنه

څلورم جدول: ځانګړي شرایط

[د تړون ځانګړي شرایط چې دلته به ولیکل شي(که وي)

	ځانګړي شرایط	**وروستی نېټه**
۱	تړون لرونکی حق نه لري چې د خرڅلاو لپاره په هیڅ مقدار خام مواد له هیواد څخه بهر صادر یا خرڅ کړي.	
۲	تړون لرونکی مکلف دی چې په افغانستان کې دننه د اوسپنې د پروسس دنهایي د تولید بشپړه فابریکه جوړه او نصب کړي.	

د اکتشاف تعهدات:

تړون لرونکی مکلف دی چې د اکتشاف په مرحله کې به لاندې فعالیتونه (البته محدود نه دي) ترسره کوي. برسېره پردې، د امتیاز اخیستونکي باید د کان کیندنې ټول فعالیتونه له نړیوالو معیارونو سره سم ترسره کړي.

- په نړیوالو معیارونو برابر لومړنی مطالعات لکه څرنګه چې د شرکت په پروپوزل کې ورته اشاره شوې ده
- د اکتشاف اړوند عمومي کړنې د نړیوالو معیارونو برابر
- په جزیاتو سره د اکتشاف ترسره کول لکه څرنګه چې د شرکت په پروپوزل کې ورته اشاره شوې ده
- د دفتر او ساحوي کار
- توپوګرافیک سروې
- جیو فزیک ډیټا پروسس کول
- نقشه کول او د سطحي نمونې اخیستل
- د ځمکي اساس جیو فزیک او مقناطیسي سروې
- خندق کول او د چینل نمونه کول
- د برمه کولو پروګرام ډیزاین
- برمه کول
- ارزونه او د ننوتلو لوړول
- د منابعو د برمه کولو پروګرام
- د منابعو ماډل جوړول
- د امکان وړ لومړنی مطالعه
- د بانکي امکاناتو مطالعه

اجراء:

ترون ورکوونکی
د کانونو او پترولیم وزارت

شیخ الحدیث شهاب الدین دلاور
د وزارت سرپرست

ترون لرونکی
همکرایان غرب د کانونو د استخراج شرکت
د شرکت رییس

CONFIDENTIAL

لومړی شمېره ضمیمه: د استخراج منظور شوی پلان
[ولیکئ]